SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз

Рік 118, ЧИСЛО 3, П'ЯТНИЦЯ, 21 СІЧНЯ 2011 РОКУ | 1893 | Vol. 118, No. 3, FRIDAY, JANUARY 21, 2011 | $1.00

„Freedom House“: Україна перестала бути вільною державою

Сергій Драчук,
Радіо „Свобода“

ПРАГА. – Україна стала однією з лише чотирьох держав світу, які перейшли до нижчого статусу, заявила 11 січня правозахисна організація „Freedom House“ у своєму щорічному звіті про стан свободи у світі.

Один з авторів звіту, директор досліджень „Freedom House“ Арч Падінгтон, в інтерв'ю для Радіо „Свобода“ звернув увагу: „Україна була єдиною країною з колишнього СРСР, крім Балтії, якій ми давали ранґ вільної, – єдиною країною в цьому реґіоні. Але після подій минулого року ми визначили її рівень як частково вільної й заявляємо, що це, як на окрему країну, – один з найгірших і найневтішніших занепадів 2010 року“.

Серед неґативних тенденцій в Україні – обмеження свободи преси, утиски громадянського суспільства і зростання впливу влади на судову систему, які почалися після приходу до влади Президента Віктора Януковича, сказав для Радіо „Свобода“ інший автор звіту, директор досліджень „Freedom House“ Крістофер Вокер.

„За іронією, перемога Віктора Януковича у президентських виборах минулого року стала з багатьох оглядів несподіваною спадщиною Помаранчевої революції. Ті галузі, в яких ми бачили поліпшення від кінця 2004 року й аж до 2010-го, стали саме тими, які зазнали найбільшого натиску протягом минулого року. Це і виборчий процес, і відкритість засобів інформації, і громадянське суспільство“, – сказав К. Вокер

Україна, за дослідженнями „Freedom House“, перейшла до списку вільних держав 2005 року, після Помаранчевої революції. Її нинішній занепад є значним відступом у демократії в реґіоні, заявили правозахисники. Цей занепад спричинило зменшення одного

(Закінчення на стор. 5)

У Степана Бандери остаточно відібрали звання Героя України

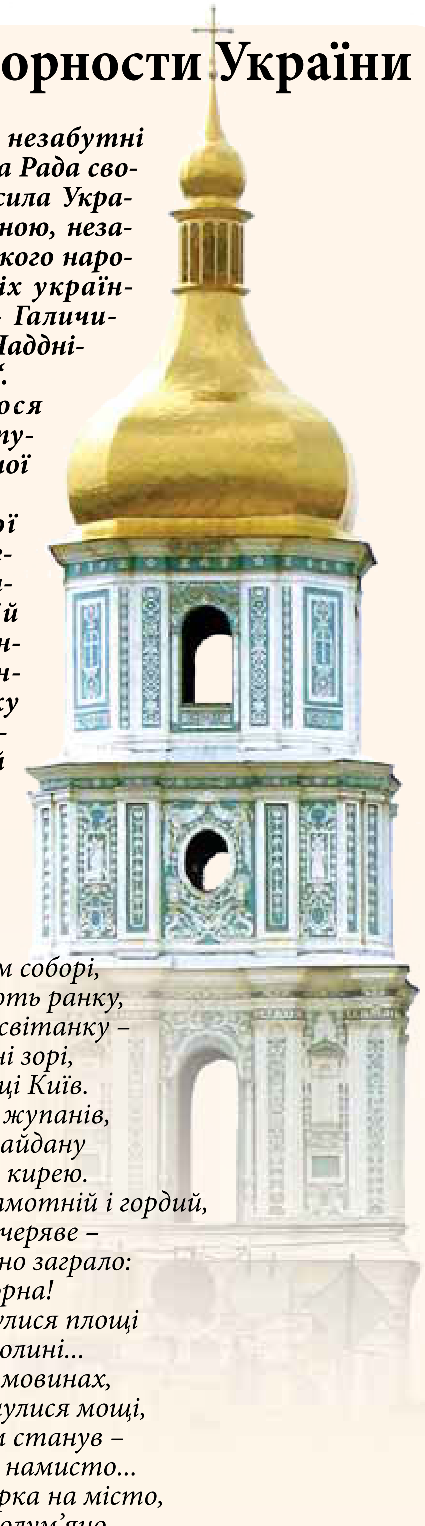
КИЇВ. – Прес-служба Президента України Віктора Януковича повідомила 12 січня про те, що судове рішення про скасування президентського указу про присвоєння звання Героя України провідникові Організації Українських Націоналістів Степанові Бандері набуло законної чинности.

Прес-служба нагадала: „Постановою Донецького окружного адміністративного суду від 2 квітня 2010 року було задоволено позов громадянина Володимира Оленцевича до Президента України Віктора Ющенка про визнання незаконним та скасування указу Президента України від 20 січня 2010 року, ч. 46, про присвоєння С. Бандері звання „Герой України“. Указ було скасовано. Постановою Донецького апеляційного адміністративного суду від 23 червня 2010 року постанову Донецького окружного суду від 2 квітня 2010 року залишено без змін. Рішення набуло законної чинности“.

На постанову суду апеляційної інстанції надано низку касаційних скарг до Вищого адміністративного суду України.

Всеукраїнське об'єднання „Свобода“ заявило про неправомірність рішення Донецького апеляційного адмінсуду, який залишив без задоволення скаргу ВО „Свобода“ і ще 22 апеляційні скарги на рішення Донецького окружного адмінсуду про визнання незаконним указу Президента про присвоєння С. Бандері звання Героя України. „Свобода“ у разі необхідності буде звертатися в міжнародні суди. *(„Українська правда“)*

22 січня – День соборности України

Пам'ятаймо, шануймо ці дорогі, незабутні дати: 22 січня 1918 року Центральна Рада своїм Четвертим Універсалом проголосила Українську Народну Республіку самостійною, незалежною, вільною державою українського народу. Універсал запевнив, що „на всіх українських землях, розділених віками, – Галичині, Буковині, Закарпатській Русі й Наддніпрянщині буде єдина велика Україна“.

А 22 січня 1919 року відбулося об'єднання Української Народної Республіки і Західньо-Української Народної Республіки.

Дух цієї знаменитої історичої події залишався невмирущим всупереч усім випробуванням, котрі випали на долю України в совєтській тюрмі народів, знайшовши переконливе підтвердження в живому ланцюзі, котрий у січневі дні 1990 року з'єднав українців від Києва до Львова. Тож передаймо цей безсмертний дух наступним нашим поколінням!

Лев Яцкевич

22 січня

Забилося серце чавунне в Софійськім соборі,
І дзвони заграли рахманно у прозолоть ранку,
Замаяли з веж золотих прапори на світанку –
Із веж золотих, де заснули знеможені зорі,
Бурхливою повінню вийшов на вулиці Київ.
Морем шапок і розливом козацьких жупанів,
І скучерявлену скатерть старого майдану
Виткав стягами полків у барвисту кирею.
Хитнув булавою Хмельницький – самотній і гордий,
У зморщене плесо голів, ворушке, кучеряве –
З тисяч грудей, наче сурми, неждано заграло:
Слава Тобі Україно, Ти вільна й соборна!
Дзвінким переливом міські сколихнулися площі
Від перевулків – по сивий Дніпро у долині...
Розплющили очі князі в кам'яних домовинах,
І в Лаврських печерах ченців ворухнулися мощі,
Янтарною кулею місяць над Києвом станув –
Вгорі над собором завісив сріблисте намисто...
Скотилася з бань золотих срібна зірка на місто,
Щоб в кожному серці горіти повік полум'яно.

В Україні зростають протести проти репресій влади

КИЇВ. – 17 січня 150 осіб пікетували Адміністрацію Президента України з вимогою накласти вето на закон про спрощення дозвільних процедур у будівництві, прийнятий Верховною Радою 13 січня на догоду великим забудовникам. 17 січня відбулась також акція протесту проти переслідування учасників „Податкового Майдану“. Прихильники Европейської партії України пікетували Адміністрацію Президента з вимогою припинити безпідставні перевірки представників малого підприємництва з вилученням у них майна. На фото: пікетування Міністерства внутрішніх справ 14 січня з вимогою припинити політичні репресії. Фото: УНІАН

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Ю. Тимошенко збирає віче на Софійській площі

КИЇВ. — Провідник партії „Батьківщина" Юлія Тимошенко закликала громадян України прийти 22 січня на Софійську площу для святкування Дня Соборности України. Про це вона заявила 17 січня перед відвідуванням Головного управління Генеральної прокуратури з розслідування особливо важливих справ. „22 січня біля Софійського собору буде відзначатися велике свято – День Соборности України. Це день, коли 22 січня 1919 року об'єдналися Східня і Західня Україна. Ми вважаємо, що це знаковий день для України, і ми хочемо запросити всіх людей доброї волі, людей, які не здаються, не згинаються, готові боротися, запросити на Софійську площу", – сказала Ю. Тимошенко. „Ми не дозволимо нас ділити, тому що ми – єдиний народ, який готовий постояти за свої права, за свободу, за справедливість, за все, що нам дороге і все, що нам цінне", – наголосила вона. Раніше Ю. Тимошенко плянувала віче з нагоди Дня Соборности 22 січня на Майдані Незалежности в Києві. Ю. Тимошенко вважає провокацією влади заяву міністра внутрішніх справ Анатолія Могильова про можливість кровопролиття під час святкування Дня Соборности. На її думку, такі заяви робляться, щоб налякані люди не прийшли на святкування Дня Соборности. *(„Кореспондент")*

Третій обшук в Бібліотеці української літератури

МОСКВА. — Працю Бібліотеки української літератури в Москві було припинено після другого обшуку, проведеного 25 грудня 2010 року. Міліція вилучила комп'ютерні диски та читацькі квитки, а саму бібліотеку опечатала. Втім, міністер закордонних справ Росії Сергій Лавров 13 січня, на прес-конференції в Москві, сказав, що бібліотеку української літератури „ніхто не закривав". „Там було вилучено декілька книг, які зараз вивчаються на предмет нашого законодавства, яке забороняє поширення націоналістичних ідей", – сказав він. Однак, 14 січня в бібліотеці відбувся третій обшук, вилучено сервер, а директора Наталію Шаріну побив підполковник міліції. Вона впала на підлогу і отримала забій. Було викликано „швидку допомогу", лікарі якої поставили діягноз – „гіпертонічний криз". *(„Укрінформ")*

В. Ющенко захищатиме С. Бандеру і Р. Шухевича в суді

КИЇВ. — Суд має розглянути у березні оскарження скасування указу Віктора Ющенка щодо присвоєння звання Героя України Степанові Бандері. Прес-секретар В. Ющенка Ірина Ванникова 15 січня сказала, що він „особисто втручатиметься у цю неприємну і ганебну для України ситуацію". Укази про присвоєння звань „Героя України" С. Бандері та Романові Шухевичові В. Ющенко підписав в останні місяці своєї каденції. Він вважає, що рішення судів про скасування указів – це „виклик значній частині українського суспільства і загроза українській державності. „Влада має зрозуміти, що спроби переписати українську історію, принизивши українських героїв на догоду Кремлеві й Москві замовленими рішеннями судів, налаштують людей проти цієї влади, адже для значної частини українців С. Бандера і Р. Шухевич – національні герої", – вважає В. Ющенко. Він стверджує, що чинна влада має підтримку лише третини українців, а тому мала б працювати на об'єднання суспільства, а не роз'єднання. *(Бі-Бі-Сі)*

Л. Кравчук: „Суди не повинні скасовувати президентські укази"

ЛОНДОН. — Колишній Президент України Леонід Кравчук 14 січня різко скритикував скасування судами президентських указів, зокрема щодо присвоєння звання Героя України Степанові Бандері та Романові Шухевичеві. Промовляючи в приміщенні Українського Інституту Українського Католицького Університету в Лондоні, Л. Кравчук підкреслив, що укази Президента Віктора Ющенка були конституційними. Втім, перший Президент України наголосив, що В. Ющенко не провів належної пропаґандистської діяльности перед оприлюдненням указів. *(Бі-Бі-Сі)*

К. Грищенко: „Україні буде тісно в шабльоні „російського світу"

КИЇВ. — Міністер закордонних справ України Костянтин Грищенко заявив, що Україна і Росія важливі один для одного самі по собі, а не як інструмент у реалізації тих чи інших геополітичних плянів. „В умовах політики перезавантаження Захід відмовляється від погляду на Україну як на інструмент посилення чи ослаблення Росії. Сама Україна відмовляється від такого погляду на себе. Україні було тісно в шаблоні зовнішньополітичної стратегії „геть від Москви", їй буде тісно і в шабльоні „російського світу". Україна взагалі завелика для шабльонів, в які її намагалася „втулити" стара політична реальність. Чужа, запозичена модель зовнішньої політики їй не підійде. Їй потрібна власна, можливо, навіть принципово нова ідеологія", – пише дипломат у своїй статті для тижневика „Дзеркало тижня", опублікованій 15 січня. „Европейська за духом Україна і справді єдина Европа – речі нероздільні. Розвиток України в наступні роки буде особливо важливим для всього континенту", – вважає К. Грищенко. *(„Газета по-українськи")*

В. Янукович: „Треба терміново виконати зобов'язання перед Радою Европи"

КИЇВ. — Президент України Віктор Янукович заявив про необхідність якнайшвидшого виконання зобов'язань перед Радою Европи для припинення моніторинґу держави з боку цієї організації. Про це глава держави заявив на засіданні Комісії з розвитку демократії та утвердження верховенства права, що проходила 13 січня в Києві. Звертаючись до членів комісії, В. Янукович висловив переконання, що вони, незважаючи на політичні погляди, будуть конструктивно працювати на прискорення виконання Україною своїх зобов'язань перед Радою Европи. Україна досі не виконала частину зобов'язань перед Радою Европи, які взяла на себе ще у 1996 році. Зокрема В. Янукович заявив, що Україна брала на себе зобов'язання протягом одного року після вступу до Ради Европи ухвалити закон про професійну асоціяцію адвокатів. Президент також нагадав про те, що Україна мала ухвалити новий Кримінально-процесуальний кодекс. Також Україна не виконала зобов'язання щодо зміни ролі та функції Генеральної прокуратури. Напередодні В. Янукович затвердив Плян заходів з виконання зобов'язань України, що випливають з її членства в Раді Европи. *(Радіо „Свобода")*

В. Кириленко радить владі читати М. Матіос в оригіналі

КИЇВ. — Партія „За Україну!" вимагає від правоохоронців припинити тиск на лавреата Шевченківської премії, відому письменницю Марію Матіос, заявив 13 січня провідник партії, народний депутат В'ячеслав Кириленко. Політичне переслідування М. Матіос свідчить про „маніякальне неприйняття та боязнь всього українського теперішньою владою". „Роблячи спроби знищити історичну пам'ять українців, теперішня влада розпочала наступ і на сучасну українську культуру", – зазначив В. Кириленко. 12 січня М. Матіос звернулася з відкритим листом до Генерального прокурора Віктора Пшонки та міністра внутрішніх справ Анатолія Могильова з проханням пояснити, з яких причин та підстав її розшукують правоохоронні органи. М. Матіос зауважила, що міліція розшукувала її у львівському видавництві і вилучила з продажу її книгу „Вирвані сторінки з автобіографії". *(УНІАН)*

ВР ухвалила закон про доступ до інформації

КИЇВ. — Верховна Рада 13 січня ухвалила закон про доступ до публічної інформації. За відповідний документ, який вніс депутат від Бльоку Юлії Тимошенко Андрій Шевченко, проголосували 408 депутатів. Перед цим парлямент ухвалив проєкт закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення доступу до публічної інформації, автором якого були депутати від Партії Реґіонів Олена Бондаренко, Володимир Ландік та Юрій Стець від партії „Наша Україна-Народна самооборона". За це рішення проголосували 412 депутатів. Перед розглядом цих документів віцеречник Адам Мартинюк, який вів засідання, заявив, що тексти документів суперечать реґляментові ВР. Водночас автори законопроєктів наполягали на їх розгляді парляментом. Після цього А. Мартинюк поставив на голосування питання, чи бажає ВР розглядати ці законопроєкти „всупереч реґляментові". За це проголосували 377 депутатів. Законом встановлено, що публічна інформація - це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, яка була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим законом. Законом передбачено максимальне спрощення процедури подання запиту і отримання інформації, доступу до засідань колеґіяльних суб'єктів владних повноважень, крім випадків, передбачених законодавством. Документ також передбачає здійснення парляментської, громадської та державної контролі за дотриманням прав на доступ до публічної інформації, юридичну відповідальність за порушення законодавства про доступ до публічної інформації. *(„Українська правда", „Укрінформ")*

Справу проти Б. Данилишина не буде закрито

КИЇВ. — Незважаючи на надання Чехією екс-міністрові економіки України Богданові Данилишинові політичного притулку, Генеральна прокуратура України (ГПУ) не має наміру закривати проти нього кримінальну справу. Про це повідомив 17 січня глава прес-служби ГПУ Юрій Бойченко. „Державне рішення Чехії – це як рішення суду, його не може бути скасовано. Водночас кримінальна справа проти Б. Данилишина не закривається", – повідомив Ю. Бойченко. Раніше заступник Генпрокурора Віктор Войцишин заявив, що необхідно добиватися екстрадиції Б. Данилишина в Україну. Як повідомлялося, 13 січня стало відомо, що Чехія надала політичний притулок екс-міністрові економіки України Б. Данилишинові. У серпні 2010 року Б. Данилишина було оголошено в міжнародний розшук за звинуваченням у завданні державі збитків на 13.9 млн. грн. *(„Кореспондент")*

Німецькі „зелені" вимагають прозорости у візовому питанні

КИЇВ. — Уряд України має нарешті вирішити візову проблему для німецьких викладачів. Цього 17 січня зажадала парляментська фракція Бундестаґу „Союз 90/Зелені". Німецькі „зелені" вважають, що Україна повинна негайно внести зміни до діючого законодавства щодо візової політики та дозволу на працевлаштування викладачів, вчителів, представників культурних фондів та фірм. Досі вони понад 10 років успішно працювали в Україні у рамках міждержавної угоди про культурне співробітництво, але останнім часом у них виникали труднощі з тим, щоб продовжити українську візу. Це аж ніяк не в інтересах України, яка хоче стати відкритою для Европи і зберігати добрі стосунки з Німеччиною, заявила депутат від німецьких „зелених" Віола фон Крамон. Депутат сказала, що не можна допускати, аби німецькі представники культурної сфери та члени їхніх сімей залишилися з цією проблемою наодинці, і наголошує на пришвидшенні законодавчого вреґулювання ситуації. Водночас „зелені" вимагають від німецького уряду і Евросоюзу спрощення візового режиму для України. *(„Німецька хвиля")*

КОМЕНТАР З ПРИВОДУ

Уряд Росії через суд переслідує українські організації

Аскольд С. Лозинський,
Нью-Йорк

Об'єднання українців Росії (ОУР) є центральною координуючою організацією для української національної меншини в Російській Федерації (РФ). Воно було створене в 1992 році та зареєстроване в Міністерстві юстиції РФ в 1994 році. Негаразди почалися 22 липня 2009 року, коли Міністерство юстиції Росії вирішило зробити цій організації ревізію, яка тривала майже три тижні.

Отримані результати показали тільки незначні порушення адміністративного характеру – такі, як потреба оновлення списку членів, деякі положення статуту з метою дотримання приписів законодавства Росії і тому подібне.

Після отримання висновків комісії виконавча рада ОУР скликала нараду 12 вересня 2009 року, накреслила заходи, шо вважалися необхідними, почала процес оновлення списків своїх членів, в тому числі видалення неактивних членів.

У той же час міністерство повідомило ОУР, що для усунення недоліків його діяльність буде призупинена до 2 травня 2010 року. Двічі, один раз у грудні 2009 року, а потім знову в березні 2010 року, ОУР зверталося до міністерства, спростовуючи одні зауваження і консультуючись, які треба зробити виправлення для усунення недоліків. Міністерство не відповідало.

10 грудня 2010 року уряд Росії подав позов до Верховного суду РФ щодо ліквідації ОУР. У позові було повторено п'ять виявлених авдитом порушень, зокрема те, що в його список входили автономні некомерційні організації, які не могли бути його членами, оскільки самі були автономними, що список членів сам по собі був не добре документований, що кваліфіковані члени не працюють у більш ніж половині реґіонів РФ, як це необхідно, оскільки це всеросійське громадське об'єднання, що його статутні положення конкретно не передбачають обрання керівних органів за кваліфікаційною більшістю і що статут ОУРне містить обмеження, що членами громадського об'єднання можуть бути чужоземні громадяни, але вони повинні перебувати на законній підставі на території РФ. Фактичних звинувачень, що в ОУР включені члени, які були б чужоземними громадянами, не було.

Міністерство юстиції підтвердило отримання двох відповідей від ОУР, але відкинуло їх як недостатні. Уряд стверджував, що нарада ОУР 12 вересня 2009 року не проводилася у відповідності з адміністративним реґламентом в тій частині, що були відсутні свідчення про осіб, присутніх на цій нараді, а також результати голосування.

Уряд заявив, що ОУР порушило постанову про призупинення діяльности, тому що його співголова Володимир Семененко 4 січня 2010 року з'явився на Радіо „Свобода", а також у програмі телебачення„Свобода думки" 27 квітня 2010 року.

Уряд стверджував, що у зв'язку з цим питанням 11 листопада 2010 року міністерство надіслало ОУР попередження, яке було повернуте з позначкою пошти

(Закінчення на стор. 20)

СКУ закликає світ засудити відступ від демократії в Україні

ТОРОНТО. – 12 січня Світовий Конґрес Українців надіслав лист з закликом засудити політично вмотивовані судові процеси в Україні:

– Верховному комісарові ООН у справах людських прав Наванатем Піллай;

– Директорові Бюра демократичних інституцій та людських прав Організації безпеки і співробітництва в Европі Джанезові Ленарчикові;

– Голові Підкомітету Европейського Парляменту з питань прав людини Гейді Гауталі;

– Комісарові Ради Европи з прав людини Томасові Гамарберґові;

– Голові делеґації Европейського Парляменту до Комітету парляментського співробітництва „ЕС-Україна" ПавеловіКовалеві;

– Генеральному секретареві Міжнародної правозахисної організації „Міжнародна амнестія" Салілові Шетті.

У цьому листі СКУ заявив, що:

1. Судові процеси в Україні підтверджують відповідність спостережень, висловлених в Резолюції Европейського Парляменту щодо України від 25 листопада 2010 року:

„...Після президентських виборів у січні 2010 року посилюються тенденції, які викликають стурбованість щодо зниження поваги до демократії та плюралізму, про що свідчить зокрема поводження з деякими неурядовими організаціями та індивідуальні скарги журналістів щодо тиску з боку їхніх редакторів чи власників видань стосовно висвітлення чи невисвітлення окремих подій, а також посиленої та політично вмотивованої діяльности Служби безпеки України та використання в політичних цілях ресурсів адміністративної та судової систем".

2. 28 грудня 2010 року Західня інформаційна корпорація (ZIK) повідомила, що уповноважена Верховної Ради України з прав людини Ніна Карпачова так прокоментувала арешти попередніх урядовців: „Моя позиція була і залишається незмінною. Україна є лідером в Европі щодо масового застосування арештів… Така ситуація ганебна".

3. 30 грудня 2010 року уряд США висловив свою стурбованість щодо стану справ в Україні в Заяві про розслідування щодо українських опозиційних політиків, де зазначив наступне: „Незважаючи на те що уряд США, як правило, не коментує конкретики окремих справ, ми висловили українському уряду наше занепокоєння: з корупцією потрібно боротися, але переслідування правоохоронними органами не має бути вибірковим або політично вмотивованим.

У цьому контексті ми також висловили свою стурбованість тим, що коли переслідують, за маленькими винятками, лише тих високопосадовців, які пов'язані з попереднім урядом, це виглядає як вибіркове переслідування політичних опонентів".

„Світовий Конґрес Українців закликає міжнародне співтовариство засудити неприпустимий антидемократичний тиск, що здійснюється на політичних опонентів в Україні," – заявив президент Світового Конґресу Українців Євген Чолій.

СКУ

Навіщо ж влаштовувати комедію?

Прогресивні політичні оглядачі критично поставилися до урядового переслідування українських організацій в Росії. Ниже вміщено уривок публікації з цього приводу відомого українського публіциста Віталія Портникова в інтернет-виданні „Грані.ру" від 14 січня.

Міністер закордонних справ Росії Сергій Лавров пояснив, чому була призупинена діяльність Федеральної національно-культурної автономії українців Росії. (...) Був лист до міністерства якогось пана Журавльова, який звинуватив керівництво автономії в політичних диверсіях.

Що ж це за диверсії? Представник українців Володимир Семененко дав інтерв'ю Радіо „Свобода", (...) була проведена конференція „Українiстика в Росії" (...) і врешті найстрашніше: В. Семененко брав участь в церемонії пам'яті жертв Голодомору. То чи можна російським громадянам, якою б діяльністю вони не займалися, наближатися до пам'ятників жертв Голодомору 1932-1933 років, чи це вже акція, спрямована на підрив російсько-українських взаємин? Коли, наприклад, біля цього пам'ятника був Патріярх Кирило? Все, мовчумовчу.

В сучасній Росії вже ніщо не дивує. І те, що правоохоронці увірвалися до Бібліотеки української літератури і зачинили б її, якби не протест з українського боку. Той же С. Лавров стверджує, що „були вилучені книги, які тепер вивчаються на предмет порушення закону про поширення націоналістичних ідей". Цікаво, чи бував цей дипломат хоча б в одній московській книгарні, де полиці завалені шовіністичною, ксенофобською, антисемітською, антикавказькою, антиукраїнською літературою? Щось я не зауважив попереджень видавництвам чи вилучення книг. Навіщо ж влаштовувати комедію? (...)

СКУ закликає Угорщину перевірити виборчий процес

ТОРОНТО. – 17 січня Світовий Конґрес Українців (СКУ) надіслав листа Прем'єр-міністрові Угорщини ВікторовіОрбанові, у якому висловив своє занепокоєння тим, що вибори до Державного органу самоврядування українців Угорщини, які відбулися 9 січня, можуть підірвати представництво української національної меншини та створити перешкоди щодо її подальшої участи в державному житті.

Як поінформувало Товариство української культури в Угорщині, яке є складовою організацією СКУ, у виборчому процесі до Державного органу самоврядування українців у багатьох випадках взяли участь виборці та кандидати, які не є частиною української громади та не зберігають українську мову, культуру та традиції.

„СКУ закликає Прем'єр-міністра Угорщини якнайшвидше призначити державного уповноваженого, щоб перевірити, чи виборчий процес, включно з виборами до Державного органу самоврядування українців Угорщини, пройшов згідно з фундаментальними принципами таких виборів, а якщо ні, то вжити відповідних заходів, щоб виправити цю ситуацію," – заявив президент СКУ ЄвгенЧолій.

СКУ

Депутати вимагають замінити Посла України в Росії

КИЇВ. – Депутатська група „За Україну!" 18 січня ініціювала звіт міністра закордонних справ Костянтина Грищенка у Верховній Раді щодо ситуації навколо Української бібліотеки у Москві. Народні депутати вимагають відкликати Посла України в Російській Федерації Володимира Єльченка.

Провідник партії „За Україну!" В'ячеслав Кириленко заявив: „Ситуація навколо Української бібліотеки в Москві засвідчила безпорадність українського зовнішньополітичного відомства, тому ми вимагаємо в перший пленарний день восьмої сесії Верховної Ради заслухати звіт Костянтина Грищенка щодо ситуації навколо Української бібліотеки в Москві і ліквідації Федеральної національно-культурної автономії українців Росії. Особливе обурення викликають дії українського дипломатичного представництва в Російській Федерації. Замість того, щоб виконувати свої повноваження – захищати українські інтереси та права українців –дипломатичне представництво фактично перетворилося на ретранслятор позиції Кремля. Партія „За Україну!" вимагає відкликати Посла України в Російській Федерації Володимира Єльченка і замінити його особою, що здатна захищати українські інтереси перед Кремлем". *(УНІАН)*

АМЕРИКА І СВІТ

Президент Б. Обама відвідав жалібну церемонію за жертвами в Арізоні

ТУСОН, Арізона. — Жалібну церемонію за жертвами стрілянини в Тусоні відвідав 12 січня Президент Сполучених Штатів Барак Обама. Помолитися за душі загиблих зібралися тисячі мешканців Арізони. Б. Обама вшанував пам'ять загиблихі висловив співчуття їхнімсім'ям. Президент наголосив, що громадяниповинні толерантно ставитися до політичних поглядів одне одного. Заостанніми даними, саме через професійну діяльність члена Палати Представників Ґабріель Ґіфордс Джаред Лофнер вирішив її убити. Перед жалібною церемонією Б. Обама відвідав у лікарні поранених під час стрілянини. Людей, які прийшли пом'янути жертв, він повідомив, що Ґ. Ґіфордс уперше після нападувідкрила очі. „Ми молимося за душі загиблих. Єднаємося в смутку з їхніми сім'ями. Також бажаємо вцілілим у цій трагедії якнайшвидшого одужання. Ґ. Ґіфордс відкрила очі і перебуває при свідомості. Вона знає – ми зібралися тут, щоб підтримати її та інших поранених" – сказав Президент. *(„5-канал")*

Польща заборонила О. Лукашенкові в'їзд у країну

ВАРШАВА. — Влада Польщі 18 січня ухвалила рішення заборонити Президентові Білорусі Олександрові Лукашенкові та низці білоруських чиновників в'їзд в країну. „Крім Президента О. Лукашенка, у списку також є прізвища білоруських суддів, прокурорів, голів служб, відповідальних за переслідування опозиції", – повідомляє аґентство. Як повідомлялося, після недавніх виборів Президента Білорусі, впевнену перемогу на яких здобув О. Лукашенко, тисячі прихильників опозиції влаштували несанкціоноване віче на Жовтневій площі в центрі Мінська, після чого зробили спробу захоплення Будинку уряду. Акцію придушили внутрішні війська. Близько 600 учасників віча, серед яких було 11 росіян, засуджено до адміністративних арештів. Водночас до кримінальної відповідальности за організацію масових заворушень притягнуто сімох опозиційних кандидатів у президенти. Европа засудила дії білоруської влади. 12 січня голова Европарляменту Єжи Бузек запропонував позбавити Білорусь права брати участь у міжнародних спортивних подіях, як Олімпіяда і чемпіонати світу. Він і низка европейських провідників обговорили можливі санкції проти Мінська. *(„Кореспондент")*

Ватикан визнав диво, яке здійснив Іван Павло II

ВАТИКАН. — Спеціяльна комісія кардиналів і єпископів визнала диво, здійснене за заступництвом Івана Павла II, про це повідомило 12 січня Радіо Ватикану. Для завершення процесу беатифікації (зарахування до сонму блаженних) покійного понтифіка в Католицькій Церкві спеціяльна комісія (створена Конґреґацією у справах канонізації) повинна офіційно визнати вичне ним диво. Кардинали і єпископи розглядали питання дива після комісії медиків, які в кінці грудня 2010 року не змогли за допомогою природничо-наукових метод пояснити факт зцілення від хвороби Паркінсона 49-річної французької черниці Марі Симон-П'єр. У липні 2001 року хвороба Паркінсона паралізувала ліву сторону тіла черниці. З 2 квітня 2005 року, коли упокоївся Іван Павло II, її симптоми з кожним днем посилювалися, погіршувався зір і загальне самопочуття. Коли 13 травня 2005 Бенедикт XVI висловив згоду передчасно розпочати процес беатифікації свого попередника, стало можливим під час спільної молитви просити покійного Івана Павла II про заступництво перед Богом. Сестри монастиря стали молитися за зцілення хворої сестри Марі, і рівно через два місяці після смерти Івана Павла II М. Симон-П'єр зцілилася – зникли біль і мимовільне тремтіння кінцівок. Проведені неврологічні обстеження підтвердили: сестра здорова.Шлях до беатифікації Івана Павла II стане відкритим, коли Бенедикт XVI підпише декрет про визнання цього дива. У 1642 році папа Урбан VIII ввів розмежування між беатифікацією як першою стадією прославлення – проголошенням блаженним – і подальшою канонізацією – долученням до лику святих. *(„Кореспондент")*

Понад 700 жертв повеней і зсувів у Бразилії

РІО-ДЕ-ЖАНЕЙРО, Бразилія, — Кількість загиблих унаслідок повеней і зсувів ґрунту в гірському реґіоні Бразилії на північ від міста Ріо-де-Жанейро зросла 15 січня ввечері до більш як 600 осіб і далі зростає. Доля ще десятків досі не відома. Понад 10 тис. осіб залишилися без притулку. Рятувальним роботам перешкоджають сильні зливи, які тривають у реґіоні. Тільки у двох містечках штату Ріо-де-Жанейро від повеней і зсувів раніше цього тижня загинули понад 500 осіб. У штаті оголошено тижневу жалобу за жертвами цієї природної катастрофи, яку називають найгіршою в Бразилії за 40 років. *(Радіо „Свобода")*

Посол США повернувся до Сирії через п'ять років

ВАШІНҐТОН. — Посол США Роберт Форд прибув 16 січня до столиці Сирії Дамаску – по п'яти роках відсутности посла в цій країні. США відкликали посла з Сирії після вбивства в Лівані 2005 року колишнього прем'єр-міністра Лівану, члена ліванського парляменту Рафіка аль-Харірі, поважаного на Заході. Сирію звинувачують у причетності до того вбивства. Президент США Барак Обама, прийшовши до влади, оголосив про намір повернути посла до Сирії за своєю політикою взаємодії з країнами-супротивниками Вашінґтону і в лютому минулого року висунув на цю посаду Роберта Форда. *(Радіо „Свобода")*

Президенти США та Грузії обговорили проблеми безпеки на Кавказі

ВАШІНҐТОН. — Президент США Барак Обама зустрівся 14 січня з Президентом Грузії Михайлом Саакашвілі. Зустріч відбулася у Вашінґтоні після меморіяльної служби в пам'ять впливового американського дипломата, посла Річарда Голбрука. Як зазначається у повідомленні, розміщеному на сайті Білого Дому, провідники двох країн обговорили питання економічного розвитку Грузії, збільшення обсягів торгівлі, проблеми безпеки на Кавказі. На зустрічі був присутній віцепрезидент США Джо Байден. Б. Обама подякував М. Саакашвілі за те, що він приїхав на меморіяльну службу, а також за рішення про нагородження посмертно Р. Голбрука орденом перемоги ім. св. Георгія. Ветеран американської дипломатії Р. Голбрук помер 13 грудня 2010 року. Він двічі обіймав посаду заступника Державного секретаря США, у 1995 році за його посередництва були підписані Дейтонські мирні угоди, які поклали край війні на Балканах. У 1999-2001 роках Р. Голбрук представляв США в ООН, з січня 2009 року він – спеціяльний представник США в Афганістані та Пакистані. Р. Голбрук одним з перших висловив підтримку Грузії у серпні 2008 року під час російсько-грузинського конфлікту. *(„Укрінформ")*

Засновник „Apple" пішов у відпустку через хворобу

КУПЕРТІНО, Каліфорнія. — Засновник і виконавчий директор компанії „Apple" Стів Джобз повідомив, що не вийде на роботу, аби мати змогу зосередитися на своєму здоров'ї. С. Джобз вже не перший рік лікується від раку підшлункової залози. Він заявив, що не залишає свою посаду і братиме участь у головних стратеґічних рішеннях, однак поточними питаннями відтепер опікуватиметься Тім Кук, який відповідає за операційну діяльність компанії „Apple". У 2008-2009 роках С. Джобз вже залишав керівництво компанією на півроку через стан свого здоров'я. Засновникові „Apple" ще у 2004 році діягностували рак. Близько п'яти місяців тому йому пересадили печінку С. Джобз пішов на лікарняний у січні цього року. Сьогодні компанія пообіцяла оприлюднити свої результати за четвертий квартал минулого року. Однак, експерти зауважують, що ціни на акції „Apple" впали відразу після оголошення С. Джобза про відпустку через хворобу. *(Бі-Бі-Сі)*

У Казахстані буде референдум щодо Н. Назарбаєва

АСТАНА, Казахстан. — Нурсултан Назарбаєв, який керує країною вже понад 20 років, може бути президентом ще 10 років. Парлямент у Казахстані ухвалив провести референдум щодо подовження повноважень Н. Назарбаєва до 2020 року. У разі, якщо виборці підтримають пропозицію на референдумі, в країні можуть бути скасовані президентські вибори, заплановані на наступний рік. США різко скритикували можливий референдум, назвавши його „ударом по демократії". 70-річний Президент Казахстану відхилив минулого тижня пропозицію парляменту, проте голосуванням 14 січня депутати подолали вето Президента. Прихильники Н. Назарбаєва твердять, що він забезпечує в країні стабільність та економічне зростання, але критики звинувачують його режим у корупції та порушенні демократичних принципів. У квітні 1995 року повноваження Президента Н. Назарбаєва подовжили до 2000 року. У 2007 парлямент надав йому право кандидувати у президенти необмежену кількість разів. *(„Кореспондент")*

Українська спільнота висловлює співчуття потерпілим в Австралії

БРІСБЕН, Австралія. — До 25 осіб зросла кількість загиблих від повеней в Австралії. Вода залила і центр штату Квінсленд – місто Брісбен. Як повідомляють у міській раді, повністю затоплені більше 14 тис. будівель, ще 17 тис. – повінь пошкодила частково. Людей, чиї домівки зруйнувала стихія, відвозять до притулків.

Повені уже завдали збитків Австралії на 5 млрд. дол. Вони почалися у кінці листопада, залявши територію, співмірну з площами Франції та Німеччини разом узятих.

Союз Українських Організацій Австралії (СУОА) 11 січня висловив щирі співчуття усім, в кого відійшли у вічність члени родини або постраждали відповені в Брісбені (Австралія): „Наші молитви і думки є з Квінслендською спільнотою, яка переживає від цієї жахливої, непередбаченоїподії. СУОАє в постійному контакті з місцевим духовенством та головою Української Громади Квінсленду Стефаном Хомином, місцевою громадою в Окслі. Ми здійснюємо усі можливі дії, щоб встановити вплив повені на становище української громади та їхніх сімей. СУОА запропонував підтримку спільноти та знаходиться в постійному контакті з провідниками громад.Управа СУОА проводить перемовини з проводами спільноти про необхідну допомогу. СУОА закликає членів українських громад в Австралії та по цілому світі згадати спільноту Квінсленду в своїх молитвах у цей час".

13 січня Світовий Конґрес Українців (СКУ) висловив свої щирі співчуття у зв'язку з нищівними широкомасштабними повенями, які охопили Австралію та продовжують поширюватись на її території.

„СКУ висловлює глибоке співчуття постраждалим від повеней у Австралії, у тому числі й українцям та українській громаді, та закликає всю українську спільноту молитися за жертви цього стихійного лиха і за припинення повеней", – заявив президент СКУ Євген Чолій. *(„5-канал", СУОА, СКУ)*

АКТУАЛЬНА ТЕМА

Українська преса в Північній Америці: яке майбутнє?

Доповідь д-ра Мирона Куропася на святкуванні 80-ої річниці газети „Новий шлях" 30 жовтня 2010 року в Домі Українського Національного об'єднання, Торонто.

Тема сьогоднішньої моєї доповіді – „Українська преса в Північній Америці: яке майбутнє?". Я розпочну з короткого екскурсу в історію нашої преси, зокрема в Канаді. Проаналізую сучасний стан розвитку української преси в Північній Америці та запропоную власне скромне бачення програми дій, якщо українська преса має майбутнє.

„Свобода", яку видає в США Український Народний Союз (УНСоюз), була першою україномовною газетою, яку могли читати українські канадці. Вперше видана у 1893 році, вона й сьогодні залишається найстарішою україномовною газетою в світі, що видається безперервно.

До 1896 року у „Свободі" виходила постійна колонка „Канадська Русь". Особливої уваги заслуговували статті священиків Української Католицької Церкви, засновників УНСоюзу Нестора Дмитрева та Павла Тимкевича, які на той час проживали на заході Канади й працювали серед українців. У цьому контексті важливо згадати, що о. Н. Дмитрів у 1897 році відслужив першу на канадській землі Святу Літургію українською мовою в Теребовлі, що поблизу міста Дафіну, Манітоба.

У результаті гарячих дискусій у „Свободі" щодо необхідности української газети в Канаді, у 1903 році дебютував „Канадський фармер". До 1908 року газета налічувала до 3,000 передплатників та мала фінансову підтримку з боку Ліберальної партії Канади та „Вініпезької зірки".

У 1904 році з'явилася друга українська газета в Канаді – „Слово". Маючи релігійне спрямування, вона отримала підтримку від Консервативної партії Канади. Зі збільшенням чисельности русинського, тобто українського, населення в Канаді з'являлися інші газети.

Проте Канада не мала незалежної преси аж до виходу у світ „Українського слова" в 1910 році. „Слово" стало й першою газетою, що в заголовку використало термін „українське".

Як і в Сполучених Штатах, так і в Канаді першою українською політичною партією була Українська Соціялістична партія, яка до Першої світової війни видавала на заході Канади низку газет, в тому числі й „Робітничий народ" у 1909 році.

Незабаром після більшовицької революції в Росії більшість цих соціялістичних організацій приєдналася до комуністичного фронту, що привело до створення Товариства „Український Робітничо-фермерський Дім", відомого з 1946 року як Товариство Об'єднаних Українських Канадців.

Отримавши підтримку від Комінтерну та Української Радянської Соціялістичної Республіки, комуністи десятиліттями домінували в пресі української громади Канади. Протистояли українським комуністам у 20-их роках минулого століття лише Українська Католицька Церква, Українська Автокефальна Православна Церква та Союз гетьманців-державників, всі вони видавали потужні газети.

Саме на цьому тлі 30 жовтня 1930 року, рівно 80 років тому, вийшло перше число „Нового шляху". Редактор-засновник Михайло Погорецький у своєму інтерв'ю у 1936 році зазначив, що метою газети є пропаґанда „ідеалів українського націоналізму, виразником яких є Організація Українських Націоналістів(ОУН). „Новий шлях" та Українське Національне Об'єднання (УНО), її засновник, залишалися рупором ОУН в Канаді до закінчення Другої світової війни та прибуття третьої хвилі еміґрації.

Варто зазначити, що в контексті вихваляння Йосифа Сталіна західніми силами під час Другої світової війни прихильникам ОУН нелегко було знайти шлях до канадського загалу. На щастя, „Новий шлях" та УНО встояли перед нападами на них комуністів.

Третя хвиля еміґрації принесла з собою значний ідеологічний багаж, тож ОУН незабаром поділилася на мельниківців та бандерівців. УНО та „Новий шлях" стали асоціюватися з мельниківцями. Незважаючи на злети і падіння протягом останніх 50 років, „Новий шлях" сьогодні процвітає завдяки молодому, динамічному і менш ідеологічно заанґажованому керівництву. Пишаюся тим, що мій батько був і я є спонсорами цього видання.

Українська преса в Північній Америці сьогодні на роздоріжжі. Старіші організації, які фінансово підтримували українські газети в минулому, сьогодні не спроможні на це. Багато старих газет зникло. Останньою жертвою стала „Народна воля", гордий прапор Українського Братського Союзу (УБС) – організації, яка припинила своє існування після 100 років діяльності. УБС також видавав „Форум", головним редактором якого є Андрій Грегорович, активіст УНО. Майбутнє „Форуму" наразі невизначене.

Сьогодні встояли лише „Амери-

(Закінчення на стор. 11)

Виправлення помилки

При опублікуванні в ч. 51 листа Оксани Шараневич з Парми, Огайо, „Ожила калина у саду Насті Яцків" (в оригіналі листа – „Невмирущий кущ калини") з технічних причин випало закінчення з підписом автора:

Зайди приходять і відходять, а кущ калини буяє і цвіте. Мої дорогі українці, не спіть! За проблемами мови, податкового кодексу і газових питань ви не бачите, як до влади всуваються комуністи, як піднімають голос і диктують. Не спіть! Бо хто вас, окрадених, збудить?

Оксана Шараневич,
Парма, Огайо

КОЛОНКА КОМЕНТАТОРА

„Сенсаційні" новини

Такою незвичною для нашого часу правдолюбністю, що її аж хочеться взяти у знаки наведення, WikiLeaks збурив світовий інформаційний простір. До цього нелеґітимного способу усвідомлювання людства можна ставитися по-різному, у тому числі й схвально – як до спричиненого ледве не загальною залежністю „четвертої влади" від видавців і грошей, її, також ледве не тотальною, ураженістю сумнівним критерієм „політкоректности".

Але є у WikiLeaks і недобрий аспект. І не тому, що кожна держава має право на свої таємниці, і викрадати їх – може означати шкоду не лише цій державі, а всьому суспільству. Деструктив „подвигу" Джуліяна Асанжа – у тому, що сенсаційність викрадених текстів якоюсь мірою затьмарює нормальну журналістику, підриває довіру до неї, знецінює її професійність, здорову інтелектуально-творчу конкуренцію переносить у сферу змагання між „ґакерами", властиво – у сферу технологічних війн.

Насправді ж WikiLeaks нічого несподіваного нам не сказав – ні про світ, ні про Україну, ні, тим більше, про Росію.

Що нового в тому, що російський Президент Дмитро Медведєв у конфіденціяльному листі до Президента Азербайджану Ільхама Алієва вимагав не визнавати Голодомор в Україні геноцидом? Адже ще раніше він привселюдно декілька разів казав, що не було ні геноциду, ні Голодмору, а був неврожай, який заторкнув у рівній мірі й Росію.

Ще що гіршого можна почути з WikiLeaks про цього морального примітива – каґебіста Володимира Путіна, який найбільшою трагедією XX ст. привселюдно назвав розпад СРСР і який також „точно знає", що більшість населення України – росіяни?

Ніякий WikiLeaks не скомпрометує сьогоднішню російську дипломатію більше, ніж неук-консул Росії у Львові Євген Гузєєв, який цими днями привселюдно повторив тезу царського міністра Валуєва, що українська мова – це антиросійська інспірація Австро-Угорщини, і що насправді це не самостійна мова, а діялект російської. І також ще одна „правда" від Є. Гузєєва: що головний ворог закарпатського українства, ідеолог політичного русинства і сепаратизму, московський батюшка-аґент Дмитро Сидор насправді – „новітній Мойсей".

Яким ще більшим російським фальшем може вразити нас WikiLeaks – після недавньої публічної заяви В. Путіна, що Росія перемогла б у Другій світовій війні й без участи України?

Ні, докази злочинного московського україножерства, котре взяло початок від північного ката Андрія Боголюбського і позначило кривавим слідом всю історію XX ст., – не у WikiLeaks, і навіть не у схованих за сімома замками документах сталінських репресій проти нашої нації. Ці докази – у вас самих, сьогоднішні кремлівські вожді. Подивіться на себе й у себе – на те, як ви в оцю хвилину ставитеся до України і її незалежности, до її одвічних і праведних спроб вирватися з ваших кривавих лап.

У вашій незмінній ненависті до українців виразно, немов у дзеркалі, постає ваша вина за всі минулі народовбиства в Україні, бо ви є носіями тієї самої завойовницької, смертоносної психології, єдиною ціллю якої було і залишається – перетворити українську землю в пекло.

Цей чорний психологічний спадок – незмінна ненависть до України – свідчить не тільки про вашу внутрішню спорідненість з головними менеджерами геноциду 1932-1933 років, але також про те, що ви й нині, дай тільки вам змогу, готові нести в Україні нові голодомори і проляти нові ріки крови.

Від вашої злочинної внутрішньої сутности вас не відмиє свята вода, і від українців довір'я більше не діждетеся. Ошукуйте решту світу, поки він не прозрів щодо вас, як прозріли ми, українці.

Петро Часто

„Freedom House"...

(Закінчення зі стор. 1)

з двох рейтингів України за оцінкою „Freedom House" – рейтинґу громадянських свобод. Причини – погіршення свободи засобів інформації, тиск Служби безпеки на університети з метою утримати студентів від участи в протестах, вороже ставлення влади до опозиційних зібрань і до чужоземних неурядових організацій та збільшення впливу президентської влади на судову систему.

Загалом на післярадянському просторі продовжує задавати тон Росія, яка перебуває в групі невільних держав. У ній засоби інформації були нездатні глибоко і реґулярно аналізувати важливі питання, судочинство зазнає глибокого втручання і нездатне діяти незалежно, а політична діяльність суворо регламентована.

Крім України, значний відступ засвідчила і Білорусь подіями самого кінця року – президентськими виборами і жорстоким придушенням опозиції. За словами правозахисників, простір для вільної діяльности, дозволений білоруською владою, надзвичайно обмежений, і ця країна має всі ознаки твердої авторитарної держави.

„Світлими плямами" на післярадянському просторі стали натомість Киргизстан після скинення президента Курманбека Бакієва і проведення парляментських виборів, а також Молдова і Грузія. У Молдові парляментські вибори привели до зростання плюралізму думок і політичної конкуренції, у Грузії ж настали поліпшення в деяких галузях, які зазнали втрат раніше після внутрішніх політичних заворушень 2008 року і російського вторгнення.

У всьому світі, за даними правозахисників, минулого року значний занепад свобод відбувся в 25 країнах чи територіях, і вільних країн на дві поменшало – тепер їх 87. Поліпшення ж сталося тільки в 11.

У „Freedom House" звертають увагу, що це наразі найтриваліший період відступу демократії за всі 39 років досліджень.

За хибним взірцем

Будувати життя, індивідуальне чи суспільне, за зовнішніми візрцями не варто ніколи, навіть якщо ті взірці високоцінні. Найкраще – мати в собі самому відчуття і розуміння, що є добре і що є зле. І вже зовсім негоже – йти за хибним прикладом, як це тепер чинить українська влада, запопадливо накидаючи на Україну чужі нашому народові московські „порядки". Це мавпування – авторитарна вертикаль влади, переслідування опозиції і обмеження свободи преси – не просто огидне, але й дуже небезпечне, якщо взяти до уваги страшну внутрішню деґрадацію Росії і її швидке наближення до остаточної катастрофи. Нижче подані факти оприлюднила влада Білорусі – після того, як її Президент Олександер Лукашенко посварився з кремлівськими вождями, не піддаючись їхньому брутальному тискові (цитуємо за „Kavkazcenter.com", 8 січня).

Отже, в Росії щороку меншає росіян на 2 млн. осіб, а іміґрантів з азіятських мусульманських країн більшає на 1 млн. осіб. Російські міста „багаті" на 4 млн бомжів, 3 млн. жебраків і 3 млн. повій. В країні – 5 млн. наркоманів і 6 млн. хворих на СНІД. Хоч 7 млн. подруж – бездітні, кількість щоденних абортів перевищує 10,000.

Росія продовжує бути країною в'язнів: їх там понад 1 млн. Споживання алькоголю на одну людину в рік досягає 18 літрів умовного спирту, удвічі перевищуючи поріг фізичної деґрадації нації.

В Росії – 31 млн. дітей, але 70 відс. з них хворі, 3.5 млн. – інваліди, 1 млн. – наркомани. Дітей-сиріт – 750 тис. – більше, ніж після закінчення Другої світової війни. Майже 5 млн. дітей – безпритульні, 2 млн. їх – не вміють читати і писати. На цьому гнітючому тлі дивною виглядає ця розкіш – утримувати 1.5 млн. чиновників. Тобто в Російській Федерації тепер їх втричі більше, ніж було в СРСР. Тому хабарництво перевищує всяку уяву: на хабарі і підкуп державних чиновників щороку іде понад 30 млрд. дол.

А ось статистика, котра не дозволяє відносити Росію до розвинених країн. У видобутку вугілля Російська Федерація перебуває на рівні 1957 року, у виробництві вантажних авт – на рівні 1937 року, комбайнів – 1933 року, тракторів – 1931 року, взуття – на рівні 1900 року. Походження шалених надприбутків – хижацька експлуатація природних покладів: наприклад, нафтогазовий експорт збільшився з 76 млрд. дол у 1999 році до 350 млрд. у 2008 році.

Щороку в Росії меншає сільське населення. За 20 останніх років з адміністративної мапи країни зникли 23. тис. сіл і селищ. Зате стрімко зростає населення великих міст, чого вже буквально не витримують їхні екологічні системи. Свіжий приклад: цей Новий рік десятки тисяч мешканців Підмосков'я зустрічали без електрики, а причину неполадок на електростанції спеціялісти усували понад тиждень.

То куди ж Україна, з волі промосковської Партії Реґіонів, зайде, взоруючись на російську „велич", котра, як бачимо з поданих вище фактів, є не більше, ніж мітом? І невже влада в Києві, включаючи Президента Віктора Януковича, настільки наївна, що сподівається уникнути відповідальности за цей згубний для України курс?

СІЧЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ

„Якщо ви хочете служити народові..."

Минулого тижня, 15 січня, виповнилося 140 років від народження відомого українського вченого-сходознавця, поета і перекладача Агатанґела Кримського. Він належить до когорти тих заслужених діячів нашої національної культури, котрі від роду не мали у собі ні краплі української крови, але всі сили душі і розуму віддали Україні. Переважно то були вихідці з польських родин на українському Правобережжі, світогляд яких з дитинства формувався під природним впливом українського оточення, й тому вони відчували внутрішню спорідненість з ним і вдячність йому, усвідомлювали свій громадянський борг перед Україною.

Агатанґел Кримський

Цю шляхетну життєву позицію добре висловив Володимир Антонович, один з засновників київського так званого „хлопоманства", відповідаючи полякам на закиди у „зраді": „Якщо ви хочете бути послідовними демократами і служити народові, то мусите визнати, що більшість народу на Правобережній Україні становлять українські селяни... Отже, поляки-шляхтичі мають перед судом совісти два виходи: або полюбити народ, серед якого живуть, перейнятись його інтересами, повернутися до його національности та невтомною працею і любов'ю спокутувати те зло, що було заподіяне українському народові їхньою кастою, або залишитися у ролі визискувачів чужої праці та ворогів національного розвитку українського народу".

А. Кримський походив з другого за близькістю до українців, хоч і суперечливою, народу – татарів, щоправда, вже зросійщених. Його батько був учителем історії у Володимир-Волинському, де й народився майбутній учений. Невдовзі родина переїхала у Звенигородку під Києвом – на той час трирічний хлопчик вже вмів читати. Відтак навчався у гімназіях в Острозі і Києві, а від 1885 року – у Колеґії Павла Галаґана, звідки виніс бездоганне володіння польською, французькою, англійською, німецькою, грецькою, італійською, турецькою та латинською мовами. Вроджений хист лінґвіста визначив напрям і межі його майбутньої наукової праці, але над цими межами вже сяяла особливим світлом авра любови до всього українського – мови, літератури, історії. Великою мірою то був безпосередній вплив двох рідкісних викладачів Колеґії Павла Галаґана – Михайла Драгоманова і філолога Павла Житецького.

Після Києва молодого ерудита чекали ще Лазаревський інститут східних мов у Москві і Московський університет, після закінчення якого вчений дістав дворічну стипендію для науково-творчої мандрівки до Сирії і Лівану.

Повернувшись до Москви, викладав у Лазаревському інституті арабську літературу та історію мусульманського Сходу. Тоді ж написав і видав низку підручників з арабської, перської і турецької літератур. але розумова й сердечна увага до України його не полишала й тоді: з Москви він активно листувався з відомими діячами української культури – Іваном Франком, Борисом Грінченком, Омеляном Огоновським.

З розпадом Російської імперії і початком українських національно-визвольних змагань А. Кримський поспішив до Києва, де став Науковим секретарем заснованої гетьманом Павлом Скоропадським Української Академії наук і засновником української школи сходознавства, з якої згодом вийшов, серед низки інших, добре відомий нашій громаді у США візантолог, академік Омелян Пріцак.

Цей щасливий і дуже плідний київський період діяльности А. Кримського тривав тільки 10 років – від 1918-го до 1918-го, коли сталінська Москва почала злочинний наступ проти українства. Незважаючи на величезні заслуги А. Кримського перед наукою, вже у 1929 році влада позбавила його посад Вченого секретаря Української Академії наук, голови Комісії „Словника живої української мови", голови Комісії історії української мови, директора Інституту української наукової мови. Крім того, його вже супроводжувала небезпечна для сталінського режиму слава автора успішного роману „Андрій Лаговський", популярної збірки ліричних поезій „Пальмове гілля", численних перекладів з різних мов, зокрема й особливо – з давньоперської.

Заарештували А. Кримського влітку 1941 року, помер він у січні 1942 року на засланні в Казахстані. Є свідчення, що помер таки насильницькою смертю.

Фахівці з галузі сходознавства, зокрема згаданий вище академік О. Пріцак, підкреслювали, що дослідження А. Кримського з ділянок історії Персії, Туреччини, арабських країн свідчать не просто про глибокі знання автора, а й про його дивовижну здатність відчувати ті народи душею, проникати в їхні національні характери. Він був безпомильним психологом і в якійсь мірі – пророком. У книжці „Мусульманство і його будучність" А. Кримський ясно передбачив трагічне протистояння мусульман решті людства – як наслідок „фаталістичного застою і фанатичної ненависти до всього чужого, не мусульманського".

Мовби з висоти дивилася ця мудра людина на наш непевний світ і на його безконечні зіслизання на манівці. Не дивно, що у його перекладацьке поле зору потрапив вірш перського поета XI ст. Абуль-Аля Маарійського:

Заблукались мусульмани,
Шлях згубили християни,
Блудять-рутяться жиди,
Маги теж – сюди-туди!
Люди всі – на два ранжири:
Є розумні – та без віри.
Другі – вірою міцні,
Але глуздом – ані-ні!

П. Ч.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році — Видає Український Народний Союз

Головний редактор – Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510
E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу
$45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністратор – Володимир Гончарик (973) 292-9800 дод. 3041
e-mail: admin@svoboda-news.com
Керівник відділу оголошень – Марійка Осціславська (973) 292-9800 дод. 3040
Fax: (973) 644-9510
e-mail: adukr@optonline.net
Передплата – Марійка Пенджола 973) 292-9800 дод. 3042
e-mail: subscription@svoboda-news.com

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Досвід СРСР – злоякісна історія

Визначний публіцист, професор Московського університету ім. Михайла Ломоносова телеведучий Валерій Третьяков, нещодавно, говорячи про міжнаціональні взаємини на теренах сучасної Росії, назвав досвід СРСР в цій справі „доброякісним і позитивним". Кожний, хто жив, чув і бачив, що діялось в ті часи, добре пам'ятає, як „позитивно" полагоджував СРСР міжнаціональні взаємини.

Згадаймо розстріляних українських літераторів, журналістів, учених, режисерів, робітників і селян, службовців, виселення цілих народів з їхніх прабатьківщин, масово репресованих єврейських лікарів – і ми відтворимо собі цей „істинно доброякісний досвід Радянського Союзу".

Згадаймо лемків, бойків та інших підкарпатських українців, насильно виселених до Казахстану чи на західні землі повоєнної Польщі. Згадаймо договір між СРСР, Польщею і Чехословаччиною, скерований на протидію Українській Повстанській Армії. Згадаймо сотні сибірських таборів з мільйонами українських в'язнів, і наше поняття про цей „доброякісний" досвід відразу відновиться в пам'яті.

Досвід СРСР – це істинно злоякісна історія.

Василь Рождественський,
Вудгевен, Мишиґен

Дякуємо за щедрий дар

Діти-сироти з дитячого будинку „Рідна оселя" і всі його працівники вітають закордонних українців з Новим роком і дякують за допомогу, надіслану з Америки.

Недавно ми отримали 3,000 дол, які зібрала громада Євангельської п'ятдесятницької церкви у Філядельфії (пастор Ярослав Пристацький) під час відзначення 40-річчя євангелізаційної діяльности в Україні пасторів Павла Ходневича і Джорджа Давидюка, співака Антона Вережинського, що відбулося 5 грудня 2010 року.

Посилаю світлину з дітьми, але на ній відсутні четверо дітей, які саме перебували в дитячому оздоровчому таборі „Артек" в Криму і шестеро того дня хворіли.

Наша адреса: дитячий будинок „Рідна оселя", вул. Піонерська, 24. с. Микільське, Світловодський район, Кіровоградська область, 27530, Ukraine.

Віктор Ткаченко,
директор дитячого будинку,
с. Микільське,
Кіровоградська область

Вихованці дитячого будинку „Рідна оселя".

Про сумну долю Якова Головацького

Відгукуюся на статтю П. Ч. „Перша катедра української мови" („Свобода", ч. 52). Постать Якова Головацького – відомого вченого, письменника, громадського діяча, одного з активних членів „Руської трійці", до певної міри символізує, відображує ті процеси в суспільно-політичному і культурному житті Галичини, які мали місце у XIX ст. У його життєвому і творчому шляху можна виділити кілька періодів: від поразки демократичної революції 1848-1849 років, другий період – до еміґрації в Росію у 1867 році, третій період – до смерти у 1888 році.

Реакція, що наступила після поразки демократичної революції 1848 року, зумовила еволюцію суспільно-політичних поглядів частини галицької інтеліґенції. У Я. Головацького теж намітився відхід від демократичних принципів, він поступово шукає нові суспільні ідеали, проявляє лояльність до австрійського уряду і, в той же час, сповідує реакційні ідеї панславізму, які, врешті-решт, привели його у табір так званих „москвофілів".

Після поїздки у 1867 році на етнографічну виставку до Москви, де Я. Головацький виступав з промовами і збирав пожертвування „на поддєржку русского дєла в Ґаліції", він був звільнений австрійською владою з університету і разом з сім'єю еміґрував в Росію.

Я. Головацького призначили головою Археографічної комісії у Вільно, де він займався видавничою діяльністю. З-під його пера вийшло багато літературознавчих, етнографічних, фольклористичних, географічних праць, рецензій, бібліорафічних оглядів. Одночасно він співпрацював з галицькими москвофільськими друкованими органами.

Відхід від проґресивних демократичних позицій і прихід до реакційного москвофільства – така сумна доля не лише Я. Головацького, а й деяких інших представників галицької інтеліґенції.

Ярослав Колодій,
Дженкінтавн, Пенсильванія

Пам'ятна зустріч в Яремче

Містечко Яремче на Прикарпатті розташоване в мальовничій улоговині між горами на березі Пруту. Саме через це чарівне місто пролягає дорога до Говерлі, найвищої вершини Українських Карпат.

Сьогодні Яремче має понад 40 туристично-рекреаційних закладів і санаторіїв, понад 50 об'єктів зеленого туризму. Майже половину території Яремчого займає утворений в 1980 році Карпатський Національний природний парк – перший в Україні.

Цікава давня історія міста, донині його мешканці зберігають кольоритні народні звичаї та обряди – „Розколяду", Андріївські вечорниці, Водохреще, Купальське свято, „Гуцульську берегиню".

Але не менш цікаве і недавнє минуле Яремча, про що можна довідатися з багатьох експонатів місцевого Крайового Музею Визвольних Змагань. Музей цей особливий тим, що зберігає документальні матеріяли і про Українську Повстанську Армію, і про совєтських партизанів Сидора Ковпака, і про вояків Червоної армії. Більше того – поруч, на протилежних боках вулиці, є дві братські могили: в одній спочивають українські патріоти, борці за свободу і незалежність нашого народу, в другій – совєтські вояки і партизани.

На День Незалежности України у 2002 році я був у Яремчі і бачив, як під звуки духової оркестри яремчани клали вінки до обох могил. А в Музеї я зустрів українця з Кривого Рогу. Його старший брат похований в могилі радянських вояків. Ми розговорилися – про українську трагічну історію, про долю наших людей, розділених чужими імперіями, про різні системи вартостей, різну ментальність. Погодилися на тому, що варто б у Яремчі влаштувати наукову конференцію, спільну для родичів вояків з обидвох могил.

Тоді ж я зфотографував колишню криївку вояків УПА у скелі над Прутом. Одним з її підпільників був мій шкільний товариш Василь Орфенюк, ми сиділи з ним на одній лаві. Долучаю до моєї замітки це фото. Перед криївкою встановлено білий хрест.

Осип Мороз,
Кергонксон, Ню-Йорк

Дитячий будинок „Рідна оселя".

Перед криївкою вояків УПА встановлено білий хрест.

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Відбулася Пластова „Свічечка“

НЮ-ЙОРК. – 8 січня у пластовій домівці в Ню-Йорку зібралися понад 150 пластунів і їхніх батьків, щоб разом запалити і відсвяткувати Пластову „Свічечку“.

Пластова „Свічечка“ – це подія, яку влаштовують кожного року на Різдво пластуни всього світу, щоб духовно з’єднатись, особливо з пластунами в Україні.

Станична Таля Даниш привітала присутніх і нагадала, що 100-ліття Пласту буде відзначене в США у серпні цього року, а в Україні – у 2012 році. Т. Даниш розповіла також про „Вифлеємський вогонь миру“, який пластуни і всі скаври світу передають одні одним у святкові дні. Група юначок представила у цікавій формі історію „Вифлеємського вогню миру“. Всі мали запалені від „Вифлеємського вогню“ свічки і співали колядки.

На цій пластовій збірці 11 дітей подали заяви вступу, офіційно були прийняті в ряди пластових новаків та новачок та одержали жовті хустки, а поодинокі юначки одержали відзнаки закінчених проб.

Стефка Назаркевич одержала Грамоту вдячности за свою працю з приготування станичних імпрез. Святом провадив заступник станичної Адам Гапій. Люба Лабунька була писарем.

Після закриття збірки пластуни пішли з своїми виховниками колядувати.

Роман Юзенів

Колядує група новаків з Ню-Йорку.

Пластуни запалили свічки від „Вифлеємського вогню миру“.

Перше свято – незабутня радість.

Члени НТШ Канади активні і плідні в науці

Учасники конференції (зліва): голова НТШ Дарія Даревич, Володимир Цимбал, Іроїда Винницька, Галина Костюк, Ростислав Білоус, Юрій Мончак, Марина Кравець, Віктор Остапчук, Михайло Траф'як. *Фото: Филип Рослин*

ТОРОНТО. – 11 грудня 2010 року в Ґалерії Канадсько-Української Мистецької Фундації відбулася конференція НТШ під назвою „Члени НТШ Канади в науці". Стислий формат конференції (10 хвилин для доповіді та п'ять хвилин для запитань після кожної доповіді) дав змогу охопити широке коло проблем та досить велике число учасників.

Відкрив сесію голова організаційного комітету кандидат історичних наук Михайло Траф'як, який привітав всіх присутніх та побажав учасникам успішної праці. На першій сесії, в якій виступило троє науковців, головував мґр. Мирон Пижик.

Відомий мікробіолог д-р Юрій Мончак розповів про найновіші експериментальні методи лікування левкемії, які провадяться в Університеті МакҐілл у Монреалі, де д-р Ю. Мончак керує відділом молекулярної патології. Як відомо, у лікуванні цієї смертельної недуги досі переважали два способи – через фільтрування власної крови пацієнта або переливання донорської спорідненої крові, яку виділяють з кісткового мозку.

Обидва методи залучають надзвичайно важкі процедури та є дуже болючими як для пацієнта, так і для донора.

Найновіший шлях, що випробовується зараз на Університеті МакҐілл – це переливання пуповинної крови, яка збирається при народженні дитини. Спосіб, порівняно безболісний та легкий, дає багато надій для боротьби з левкемією.

Кібернетик д-р Володимир Цимбал, який довгі роки працював у Київському університеті, ознайомив слухачів з розробленою ним оптимальною моделлю управління державою. На його думку, методи, застосовувані в кібернетиці, цілком придатні для моделювання способів управління державою. Як показує наука, централізоване керування державою не може принести успішних результатів.

Загальна теорія систем переконливо доводить, що найкраще спрацьовує самореґулююча ринкова економіка та демократичний шлях управління, де контролю за державою зосереджено в руках більшости людей.

Надзвичайно цікавою виявилась і доповідь Ростислава Білоуса. Мовознавець, який працює зараз над докторатом у Торонтському університеті, присвятив своє дослідження аналізові відмінкових форм іменників у функції прямого додатку.

На основі порівняння української мови з іншими слов'янськими мовами дослідник з'ясував, що в українській мові найбільше відмінкових альтернувань – аж 12, тоді як в російській – лише вісім, та деякі з них вже зникають, а в чеській – ще менше, лише шість. Таким чином, зробив висновок Р. Білоус, українська мова продовжує розвиватися в бік ускладнення її відмінкової системи, а це сприяє милозвучності мови та її граматичній гнучкості.

Друга сесія, головуючою якої була мґр. Іроїда Винницька, розпочалася повідомленням літературознавця, кандидата наук Галини Костюк про олександрійські вірші Миколи Зерова. 12-рядковий олександрійський вірш, що склався у французькій поезії у XII ст. і був відроджений у XVI ст. у творчості поетів так званої „Плеяди", належить до найскладніших, клясичних поетичних форм.

Як довела Г. Костюк, у творчості М. Зерова олександрійський вірш не лише втілює характерні для цього жанру риси, як то вічні теми, урочистість та піднесеність тону, але набуває невимушености, природности вислову та актуальности і демократичности змісту. На думку дослідниці, олександрійські вірші М. Зерова належать до вершин світової поетичної майстерности.

Наступні дві доповіді були присвячені історії козаччини. Сходознавець з Торонтського університету, д-р Віктор Остапчук розповів про надзвичайно цікаві матеріяли, які він знайшов в архівах Стамбулу. Як відомо, Османська імперія у XVI-XVII ст. була найбільшою імперією того часу, що славилася своєю напрочуд розвиненою бюрократичною системою та докладною документацією.

Серед документів є багато, що стосуються боротьби турків з козаками, як, наприклад, звіти керівників османської фльоти на Чорному морі, та ватажків Очаківського ґарнізону. З них, розповів д-р В. Остапчук, безпосередньо дізнаємося про надзвичайну відвагу та військову вмілість козаків, їх здатність воювати малими силами та навіть у зимових умовах, що дивувало їх значно численніших турецьких противників.

Своєрідним доповненням до доповіді д-ра В. Остапчука стало повідомлення мгр. Марини Кравець, яка розповіла про судові реєстри Кримського каганату як джерело до історії України.

Завершив конференцію виступ історика М. Траф'яка на тему „Українці і росіяни: особливості менталітету та історичної долі". Підсумувавши дослідження відомих українських вчених XX ст., як і висліди останніх років, М.Траф'як виділив такі риси української ментальності – індивідуалізм та прагнення до свободи, емоційність, чутливість та ліризм, неспокій і рухливість, здатність до психічної еволюції.

На відміну від українців, росіянам притаманні колективізм, анархізм, аскетизм та схильність до крайнощів. Отже, робить висновок М.Траф'як, українцям є значно ближчі демократичні моделі Центральної та Західньої Европи, а не державницька модель путінської Росії.

Конференція НТШ виявила широкий спектр наукових зацікавлень членів Товариства та ознайомила зацікавлених слухачів з останніми результатами їх досліджень. На закінчення, всі присутні погодилися, що подібні наукові форуми варто продовжувати в майбутньому.

Дагмара Турчин-Дувірак

Відзначили 60-ліття Осередку СУМ в Мінеаполісі

МІНЕАПОЛІС. Мінесота. – Розвиток Спілки Української Молоді Америки (СУМ) розпочався в 1949, коли до США почали приїздити й осілюватися українські біженці, які творили в містах Осередки СУМ. Мінеаполіс не залишився позаду, бо група молодих ентузіястів вже навесні 1950 року зорганізувала Осередок і назвала його на честь Гетьмана Івана Мазепи.

Управа Осередку ім. Гетьмана І. Мазепи вирішила відсвяткувати цю пропам'ятну подію 13 листопада 2010 року великим бенкетом для ширшого громадянства нашої громади й забавою з танцями для молоді й старших.

До цієї імпрези було вибрано піготовчий-святковий комітет, до якого увійшли Іванка Баранівська – голова, Григорій Баранівський – заступник, Реня Бел – організаційна, Павло Яблонський – скарбник, Ляриса Каркоць – секретар, Віра Мандибур-Коляр і Марко Підгайний – члени.

Комітет вповні вив'язався з своїх обов'язків. Найбільший тягар припав І. Баранівській, бо вона відповідала в цілості за проведення імпрези, а також П. Яблонському – він відповідав за видання пропам'ятної книжки, що включало фінансову ділянку. В художній ділянці йому допомагав Ігор Крамарчук.

В пропам'ятній книжці було присвячено багато уваги засновникам Осередку, а в привітах були щирі вислови побажань і вітання від організацій, родин і прихильників СУМ.

Письмові привіти прислали Головна світова управа СУМ, Крайова управа СУМ Америки, Осередок СУМ ім. Миколи Павлушкова з Чикаґо, Осередок СУМ ім. Дмитра Вітовського з Палатайну, Ілиной (який привіз і прочитав Мирон Васюнець), Осередок СУМ з Вініпеґу, Відділ Українського Конґресового Комітету в Чикаґо, 19-ий Відділ Організації Оборони Чотирьох Свобід України в Мінеаполісі (голова Богдан Мандибур особисто привітав Осередок).

Від Головної Канцелярії Українського Народного Союзу вітання привезла і особисто висловила член Екзекутиви Рома Лісович, яка згадала свої юні літа в Осередку. Були привіти від місцевих українських парафій, Пласту і Об'єднання Української Демократичної Молоді з Мінеаполісу. Багато було привітів від членів Осередку СУМ, прихильників і спонзорів місцевих підприємств.

Святкову програму попередив коктейль, де присутні мали нагоду зустрітись з своїми друзями, котрі приїхали з інших міст і з котрими вони не бачились вже довший час.

Святкова програма була багатогранною й цікавою. Господар вечора Олекса Бреславець, син засновників Осередку Павла й Ольги, що теж були присутні, привітав присутніх українською мовою, а І. Баранівська – англійською мовою.

Першим до слова був запрошений Єпископ Даниїл з Української Православної Церкви в США. Він провів молитву і благословив дари. Господар вечора побажав усім смачного.

В розважальній програмі першою точкою був привіт, який виконали наймолодші суменята, а їх навчила й приготувала Світляна Уніят. Також в програму входив монтаж з 60-річної історії Осередку, висвітлений на екрані в комп'ютерний техніці. Також в окремій залі були викладені архівні збірки з різних друкованих джерел і сотні фотографій з тих часів.

Танець „Привіт" виконали тацюристи гуртка „Черемош" під керівництвом Кондрата Матляшевського. Після цієї точки мав слово від Крайової управи СУМ її голова Андрій Бігун.

На закінчення програми виступив об'єднаний хор колишніх членів хору з часів їхніх юних літ, коли ними дириґував Євген Карпяк. Цим разом їх провадив диригент і композитор Володимир Ілемський з України, котрий дириґував і акомпаніював на фортепіяні, а з ним грала на бандурі Заслужена артистка України Рома Василевич. На цьому закінчилась програма. О. Бреславець попросив усіх заспівати разом гучне „Многая літа".

На закінчення програми до пізньої ночі молодь і старші забавлялись під звуки оркестри „Ворони", котрі прилетіли з Сиракюз, Ню-Йорк, на день раніше через велику сніговію.

Святкування 60-річчя Осередку СУМ в Мінеаполісі дає надію на довгі роки праці Осередку з молоддю під сумівським гаслом „Бог і Україна".

Володимира Крамарчук

УКРАЇНА І СВІТ

Вручено нагороди ім. Василя Стуса

КИЇВ.– В міському будинку вчителя 14 січня відбулося „Свято Різдвяних Василів". Адже саме на Різдво народилися поети Василь Стус, Василь Чумак, Василь Симоненко, Василь Еллан-Блакитний.

Головною подією на святі стало вручення премій ім. В. Стуса новим лавреатам. Нагороди вручив колишній президент Українського центру Міжнародного пенклюбу Євген Сверстюк.

Нагороду заснувала 1989 року Українська асоціяція незалежної творчої інтелігенції. Вона присуджується за талант і хоробрість літераторам, мистцям, ученим, публіцистам, які мають видатні успіхи у своїй галузі і посідають виразну громадянську позицію, активно присутні в українському культурному просторі.

Першими лавреатами цієї нагороди були художник Опанас Заливаха, літературний критик Іван Світличний, режисер Львівського молодіжного театру Володимир Кульчинський, Михайлина Коцюбинська, Сергій Мороз, Ігор Жук, Ольга Богомолець, Раїса Лиша, Анна-Галя Горбач, Ігор Калинець, Надія Світлична. Усього вже нагороджено понад 60 осіб і колективів.

Цього року лавреатом стала відома просвітянка і видавець з Броварів Марія Овдієнко, з юних літ причетна до самвидаву, через що не була допущена до вищої школи в Києві. Зареєстроване нею 1997 року видавництво „Українська ідея" має у своєму доробку понад 130 книжок.

Лавреатами стали журналістка газети „Україна молода" Ярослава Музиченко, рок-гурт „Сад" (Сергій Решетник, Андрій Дроздов, Павло Зубков, В'ячеслав Ільїн, Володимир Умаров, Олена Довгал, Оксана Лагутєєва), який виник у вересні 1982 року в Дніпропетровську. Серед музичних записів гурту – подвійний альбом „Доле, де ти?!" на вірші Тараса Шевченка. Щороку гурт влаштовує прощу в Канів, до могили Т. Шевченка.

Увінчав свято вертеп під орудою Тараса Компаниченка – знаменитого кобзаря, лавреата премії ім. В. Стуса.

Василь Овсієнко

Вшанували день народження Василя Симоненка

Під час літературно-мистецького вечора в Черкаському академічному обласному театрі ім. ТарасаШевченка.
Фото: Олександер Костирко

Було покладено квіти до могили Василя Симоненка та його матері Ганни Щербань.

ЧЕРКАСИ.–8 січня, в день народження видатного українського поета Василя Симоненка (1935-1963) з нагоди його 76-річчя шанувальники його творчости поклали квіти до могили поета та його матері Ганни Щербань, до недавно відкритого пам'ятника поетові, до меморіяльної дошки на будинку, де колись мешкав „витязь молодої української поезії".

Того ж дня делеґація з Черкас на чолі з головою обласної письменницької організації Валентиною Коваленко відвідала рідне Симоненкове село Біївці, вклонилася маленькій його хаті, поклали квіти до пам'ятника. Гостювали також у школі в Тарандинцях, де є музей В.Симоненка.

На честь В. Симоненка відбувся літературно-мистецький вечір у приміщенні обласного театру ім. ТарасаШевченка. Такий вечір проводиться щорічно, але цього року він був особливо велелюдним, і велика заля театру на 700 місць не вмістила всіх бажаючих вшанувати поета.

Звучали вірші В. Симоненка, пісні на його слова, спогади. Слово про поета сказав заступник голови обласної адміністрації Юрій Тимошенко, плянами ширшого вшанування пам'яті В. Симоненка в Черкасах його підтримав заступник голови обласної ради Василь Касян.

Поет з Буковини Василь Місевич – лавреат нагороди ім. Василя Симоненка.

Зокрема є намір ім'ям поета назвати вулицю, яка починається від пам'ятника поетові. На вечорі виступили В. Коваленко і поет-шістдесятник з Києва, секретар ради Національної спілки письменників України Петро Засенко.

На вечорі було вручено обласну літературну премію ім. В. Симоненка лавреатові 2010 року, яким став поет з Буковини Василь Місевич за книгу лірики „Росою тиша миє очі". В.Місевич прочитав ряд своїх поезій.

Черкасці вітали на вечорі велику делеґацію з Полтавщини. Земляки поета побували на його могилі і біля пам'ятника, де теж лунали вірші та спогади, були покладені квіти.

Володимир Поліщук,
професор Черкаського
національного університету
ім. БогданаХмельницького

Українська преса...

(Закінчення зі стор. 5)

ка", яку з 1912 року видає Союз українських католиків „Провидіння", а також „Свобода" та англомовний „Український тижневик", які видає УНСоюз. Однак, з появою великої кількости безкоштовних україномовних газет цим трьом національним виданням братських організацій взаємодопомоги у США надзвичайно важко конкурувати.

Турбують україномовну пресу й інші проблеми. Четверта хвиля – економічна еміґрація, яка в своїй більшості не цікавиться місцевими українськими проблемами, якими живуть старші еміґранти та їх діти. Більшість з них не мають бажання вступати до існуючих організацій та читати колишні газети. Більше того, їхні діти асимілюються швидше за дітей будь-якої хвилі попередніх еміґрацій.

У той самий час діти та внуки старших еміґрантів не дуже хочуть читати українською мовою. Не надихають їх і ті оунівські баталії, що так стимулювали їх батьків. Зрештою, засилля Інтернету швидко робить газети на паперових носіях неконкурентоспроможними.

То яке ж майбутнє української преси в Північній Америці? В минулому наші газети чудово інформували, виховували та формували українську громадську думку. Як зазначається на офіційному сайті Конґресу Українців Канади, „окрім освіти, друковані засоби масової інформації були головним рушієм культурної спадщини". Тож питання залишається: чи збережуться наші друковані засоби масової інформації? Моя відповідь одним словом така: повинні. Вони повинні, тому що немає альтернативи.

Сьогодні більше ніж будь-коли нам потрібна потужна та енергійна преса в Північній Америці, оскільки українська ідентичність під загрозою як в Україні, так і тут.

Сьогодні Україна знову стала маріонеткою Росії. Міністер освіти й науки України Дмитро Табачник – українофоб, який залюбки переписує програму з історії для початкової школи. Опозиція до Президента Віктора Януковича переслідується Службою безпеки.

Преса в Україні не така вільна, як була за часів Віктора Ющенка, і як було при Леонідові Кучмі, знову зникає журналіст. Українська преса на Північноамериканському континенті повинна продовжувати писати правду і бути виразником громадської думки як тут, так і на Україні. Тривають дебати щодо майбутньої долі України, і друковані засоби масової інформації в Північній Америці повинні взяти в цьому участь.

Більш важливою, на мою думку, є потреба подібної дискусії щодо майбутнього діяспори в Північній Америці. Ця ідея не нова. У 1998 році д-р Богдан Витвицький організував у Сполучених Штатах конференцію на тему: „2020 рік і наше майбутнє". Він обрав 2020 рік, бо вважав, що до того часу відійде більшість представників третьої хвилі еміґрації.

У своєму вітальному слові д-р Б. Витвицький зазначив, що в нашій громаді переважно побутує три відношення до цієї проблеми. Перша точка зору належить так званим „автопілотам", які кажуть: „Залиште все на самотік. Все чудово. Дякую".

Інший підхід віддзеркалює позицію тих, що вважають боротьбу за незалежність України єдиною метою діяспори. „Тепер, коли Україна незалежна, – стверджують вони, – наша місія тут виконана".

Третя точка зору – приреченості. Оскільки асиміляція невідворотна, який сенс з нею боротися? І хоча в Сполучених Штатах є прихильники усіх трьох підходів, жоден з них покищо не переміг.

Цікаво зазначити, що в тому ж 1998 році професор Університету в Манітобі Ярослав Розумний у своїй доповіді на конференції в Ілинойському університеті нарікав на повільно зникаючу українську громаду в Канаді. Він закликав створити з інтелектуалів та громадських діячів ініціятивну групу, щоб запобігти цьому процесу. Я спілкувався з професором Я. Розумним декілька тижнів тому і поцікавився чи таку групу створили. Прикро, але відповідь – ні.

То що ж наразі робити? Я пропоную змінити парадигму, фокус. Ми 20 років присвятили Україні. Вклали багато часу та фінансів, і це добре. Переконаний, що у 2010 році ми найкраще допоможемо Україні, допомігши собі тут. Адже саме тут, а не в Україні, була розвинена та збережена українська ідентичність. Саме тут, а не в Україні, співався український національний гимн та протягом більш як 90 років святкувався День Незалежности.

І саме тут Україна житиме незалежно від того, що відбуватиметься в Дніпропетровську. Наше майбутнє, як не парадоксально, і майбутнє України, залежить від наших дій тут.

Однак, запитаєте ви, як це стосується майбутнього української преси. Майбутнє української преси на цих берегах, пані та панове, невблаганно пов'язане з майбутнім української громади. Немає громади – немає преси.

Я переконаний – ось що потрібно зробити. По-перше, ми повинні зосередитися на зміцненні наших громадських засад. Можемо розпочати з наших церков, які так любили і плекали наші дідусі та бабусі. Саме церкви допомогли зберегти наші традиції та сформувати нашу національну ідентичність в Північній Америці. Це те, що люди в Україні, здається, інтуїтивно цінують, навіть якщо ми цього і не робимо. Більше того, саме наші церкви в Україні наразі на передньому пляні опозиції до режиму В. Януковича. Наші світські організації також потребують нашої уваги, можливо ще більше ніж церкви. Вони також відіграли ролю у нашому становленні як унікально багатого і динамічного народу.

По-друге, спрямуймо наші зусилля на четверту хвилю та їх розчарованих дітей. Тут також потрібне терпіння. Вони не схожі на нас, адже процес їх становлення був зовсім інший. Вони жили при совєтах, які створили найтоксичніший режим в історії людства. Проте давайте будемо реалістами і змиримося з тим, що окремі представники четвертої хвилі приєднаються до нас у побудові міцної громади…. але більшість – ні. Це реальність.

На завершення, давайте проаналізуємо себе, наші серця, наші уми і наші душі. Частина нас все ще дуже ідеологічно заанґажовані, надто вперта щоб змінитися. Інші – виснажені, змучені, просто втомлені бути українцями. „Нелегко бути українцем, і не кожен зможе", – приказував мій тато. Деякі надто песимістичні. Я постійно чую, що Україна – втрачена, наша громада – втрачена. Світ пройшов повз нас? Думаю, що ні.

Я знаю: нас надто мало, щоб щось змінити. Я постійно це чую. Справді? Я запитаю вас, коли за всю історію Північної Америки нас тут було занадто багато? Кожна громада, кожна організація покладалися на жменю людей, що несли тягар. Так завжди було, і так буде.

Варто пам'ятати, що кожне покоління українців відіграло ролю у створенні, збагаченні та збереженні нашої громади. Попереднім поколінням було набагато важче, ніж нам. Лише подумайте: вони пережили дві світові війни, економічну депресію та оточення, яке не завжди поділяло українські ідеали. Українців кидали до концентраційних таборів та засуджували за їх любов до України. Не було катедр українознавства, не було українців в парляменті. Багатокультурність навіть не обговорювалася.

Проте членам УНО вдалося побудувати українські доми по всій Канаді. Вони розбудували значну організаційну структуру для чоловіків та жінок, створили потужну молодіжну програму, видавали „Новий шлях" та численні книжки, та послали першого президента УНО до Сенату Канади. УНО в Канаді має славну історію, яка залишається зразком для наслідування іншими українськими організаціями, особливо в Сполучених Штатах.

Українські канадці благословенні. Отже, вони, особливо УНО, мають моральний обов'язок очолити відродження українських організацій та преси в Північній Америці. Ви маєте таку політичну силу, про яку ми в Сполучених Штатах можемо лише мріяти. Ви маєте прем'єр-міністра, який поїхав в Україну і мав відвагу відкрито стати на захист свободи преси в цій державі. Многая літа йому!

„Новий шлях" процвітатиме, поки живе і пульсує УНО. Сьогодні УНО динамічно повертається і в 2010 році має прекрасну нагоду вийти на новий рівень. УНО зобов'язана очолити відчайдушно необхідні зусилля відродити громади в Канаді та США. Саме УНО та „Новий шлях" можуть стати тією ініціятивною групою, про яку говорив проф. Я. Розумний 12 років тому.

Ще не надто пізно, пані та панове. Ви набагато краще за мене знаєте, що потрібно робити. Ви талановиті. Ви маєте ресурси та досвід. Тому, дорогі друзі, продемонструйте нам, як це потрібно зробити. Я вірю в вас, в ваших провідників, в ваш народ та методи. Вам це вже вдавалося зробити. Ви зробите це знову. Ми в США покладаємося на вас. Нехай Господь благословить вас за все, що ви робите.

На вшанування Героя України Степана Бандери

Театралізоване дійство „Крок у безсмертя“ в Кіцмані.

КІЦМАНЬ, Чернівецька область. – 102-гу річницю з дня народження провідника Організації Українських Націоналістів Героя України Степана Бандери відзначено 1 січня в Кіцмані.

В заході узяли активну участь та виступили керівники районних осередків партій „Наша Україна“, „Народний Рух України“, „Фронт Змін“, Всеукраїнського об’єднання „Свобода“, Конґресу Українських Націоналістів, хор Лужанських козаків, сусіди з Снятинського району, драматичний гурток „Струни серця“ під керівництвом Оксани Мамчур.

Театралізоване дійство „Крок у безсмертя“ торкнулося до найтонших струн душі.

На сцені з’являлися княгиня Ольга, Роксоляна, жінки Чорнобиля, а також Матір Божа з ангелами, які показали, що історія України глибинна, нелегка, але нею слід пишатися, бо є кого вшановувати і пам’ятати.

Наталка Білова

Співали колядки з спадщини П. Чубинського

МЛИНІВ, Рівненська область. – На пісенно-музичному фестивалі „Різдвяні зустрічі“, який відбувся 8 січня, гурт колядників з Перемилівки, звідки від прадіда Казимира та діда Франца-Петра йде родовід автора слів гимну України Павла Чубинського, співав колядки та щедрівки з спадщини П. Чубинського, яку він зібрав 1870 року під час етнографічної експедиції на Волинь.

Євген Цимбалюк

Свято „Ясна зірка засіяла“ в Бережанах

Аматори народного дому села Посухів. Фото: Ярослав Мушка

БЕРЕЖАНИ, Тернопільська область. – Різдвяно-новорічне свято „Ясна зірка засіяла“ 9 січня відкрилося виступом дитячого вертепу Слов’ятинського народного дому (керівник Михайло Пурій). Виступили також юні аматори сцени Літятинського народного дому, колективи виховної колонії, Вільховецького, Лісниківського, Гиновицького, Посухівського народних домів.

Тетяна Будар

Козаки утворили „Холодноярську Січ“

СМІЛА, Черкаська область. – З ініціятиви Міжрайонної громадської організації „Смілянський полк українського козацтва“, яку підтримала більшість місцевих первинних осередків українського козацтва Черкащини, 6 січня утворено „Холодноярську Січ“.

Ця нова козацька структура об’єднує в одне ціле козацькі осередки в історичних місцях, пов’язаних з національно-визвольними змаганнями українців часів гетьмана Богдана Хмельницького, Коліївщиною, Холодноярською республікою. До складу „Холодноярської Січі“, крім смілянського полку, увійшли Кам’янський, Канівський і Чигиринський полки, інші козацькі осередки Городищенського та Черкаського районів.

Головним отаманом обрано козацького полковника Анатолія Василенка, головою канцелярії – курінну Любов Семенову.

Новостворена організація проголосила відродження українських козацьких традицій і звичаїв, сприяння органам державної влади та місцевого самоврядування у розбудові України як незалежної, суверенної, демократичної, правової держави, патріотичне і військово-патріотичне виховання молоді.

Олександер Вівчарик

Полковник козацтва Анатолій Василенко посвячує в Холодному Яру кандидата в козаки. Фото: Олександер Вівчарик

Подумайте про Ваше завтра
вже сьогодні!
Відкрийте рахунок ІРА,
щоб забезпечити своє
майбутнє без турбот.
3.30%
APY*
Пенсійні рахунки є забезпечені до 250,000 тис. долярів Державною Адміністрацією Кредитових Спілок - NCUA.
Федеральна Кредитова Кооператива
САМОПОМІЧ НЬЮ ЙОРК
Завжди професійна, конфіденційна та ввічлива обслуга.
ГОЛОВНЕ БЮРО: 108 SECOND AVENUE · NEW YORK, NY 10003 TEL: 212-473-7310 FAX: 212-473-3251
КЕРГОНКСОН:
6325 Route 209
Kerhonkson, NY12446
Tel: 845-626-2938
Fax: 845 626-8636
ЮНІОНДЕЙЛ:
226 Uniondale Ave,
Uniondale, NY 11553
Tel: 516 565-2393
Fax: 516 565-2097
АСТОРІЯ:
32-01 31st
Astoria, NY 11106
Tel: 718 626-0506
Fax: 718 626-0458
ЛІНДИНГИРСТ:
225 N. 4th Street
Lindenhurst, NY 11757
Tel: 631 867-5990
Fax: 631 867-5989
ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:
Info@selfrelianceny.org
ІНТЕРНЕТ:
www.selfrelianceny.org
Поза Нью Йорком дзвоніть безкоштовно:
1-888-SELFREL
Your savings federally insured to at least $250,000 and backed by the full faith and credit of the United States government
NCUA
National Credit Union Administration, a U.S. Government Agency
*APY - Відсотки у річному відношенні. Дивіденда - 3.25% нараховувана денно може бути змінена без попередження.

ПОСТАТІ

Все, що мав, віддав Церкві

Марта Богачевська-Хомяк,
Вашінґтон

Константин Богачевський, перший Митрополит Української Католицької Церкви у США, помер 50 років тому. Це вже досить помітний проміжок часу, щоб поглянути на слід, який він залишив в українському житті. Він був Єпископом 37 років, останні два з них – Митрополитом нової американської митрополії. Перші роки його кандеції були такі бурхливі, що в той час третина його пастви та священиків виступила проти нього. Одначе, Митрополит не змінював напрямку і остаточно довів, що його призначення було правильним.

Перший український католицький Єпископ у США Сотер Ортинський, помимо надлюдських зусиль, не зміг завести порядку у церквах, як і не зміг примирити галичан з закарпатцями. В роках між смертю С. Ортинського (1916) та номінацією нових єпископів (1924), серед цілої української громади, але особливо по українських церквах, панував розбрат, сварки на політичному та майновому тлах, і загрози судової ліквідації церков через несплату боргів.

Новоіменовані українські католицькі єпископи – Василь Такач для закарпатських українців та К. Богачевський для галичан – з часом зуміли перебороти труднощі, навести лад та порядок і витягнути Церкву з фінансової заборгованости.

1934 року українська католицька громада в США відзначала 50-річчя свого формального існування. У 1884 році о. Іван Волянський в одному з чисельних містечок вугільної промисловости Пенсильванії відслужив у власній церкві першу українську греко-католицьку Службу Божу.

З нагоди цього ювілею Єпископ К. Богачевський провів повний реєстр українських церков та видрукував пропам'ятну книгу – свого роду історичний шематизм. Це документація церков, їхніх парохів, шкіл та хорів. Друк був на доброму, ґлянцевому папері. Список включав всіх священиків, котрі служили в окремих парафіях, незалежно від того, чи вони співпрацювали з єпископом чи відійшли від його керівництва.

К. Богачевський, який походив з традиційної галицької священичої родини, також народився у 1884 році. Але про це не було ніде згадки. Не знаємо, чи єпископ просто не хотів звертати на себе зайву увагу, чи нікому не прийшло на гадку, що два ювілеї збігаються. Того і не будемо знати, бо К. Богачевський вважав, що його особа важлива тільки для праці в Церкві і в народі. Про себе не писав, його кореспонденція лаконічна, і говорив звичайно не про себе. Для себе вимагав мало: жив в одній кімнаті у будинку Консисторії, спав на залізному ліжку, їв невибагливо. Молитва була його розрадою, а рідкісні прогулянки по лісі – відпочинком. Все, що мав, віддав Церкві. Не вважав таке життя чимось особливим.

К. Богачевський був з покоління священиків, які всіма силами намагались виховувати праведних християн, творців християнського суспільства в українській громаді.

Я говорила з багатьма людьми про нього. Всі підкреслювали, що він був скромним в особистому житті, жив як аскет, не шукав підвищень чи вивищення. Одначе, такі підвищення приходили до нього, і то відносно швидко за його життя.

Митрополит Андрей Шептицький у своїх вимушених мандрах після Першої світової війни наявно переконався, що Українська Католицька Церква в Америці загрожена. Він, на жаль, не бачив ні одного справді достойного кандидата на єпископа серед священиків в Америці. А. Шептицький запропонував епископа Діонізія Няряді на американський єпископський престіл, але той не хотів покидати свою насильно розділену паству між новою країною Югославією і так само новою Чехословаччиною.

Тим часом поляки, які господарювали тоді в Галичині, не хотіли погодитись на номінацію К. Богачевського вікарієм Перемишля. Папа Пій XI, який в 1919 році особисто інтервенював, щоб звільнити К. Богачевського з польських тюрем, не підписував договору з Польщею, доки справа К. Богачевського не наладнається.

Єпископ Д. Наряді, який добре знав Ватикан і його політику, запропонував двох епископів для українців в США, тим звільняючи руки Папі. К. Богачевського таймно вивезли з Польщі до Риму, де він отримав єпископські свячення разом з Василем Такачем з Закарпаття. Розподіл української епархії між галичанами – які себе називали українцями – та закарпатцями, яким назва „русини" була більш до вподоби – мав бути тимчасовим.

В 1920-их роках зудари між парафіями були такі гострі, що римо-католицькі єпископи домагались папської інтервенції. Вони вважали, що такі сутички, які нерідко вимагали втручання поліції, загрожували американській Римо-Католицькій Церкві, яку пересічні американці досить не любили. Адже ще в 1960 році американці боялись католицького кандидата у президенти Джона Кенеді, а в 1928 році – саме тоді, коли Єпископ К. Богачевський починав свою працю в Америці – перший католицький кандидат на президента Альфред Сміт рішуче програв вибори. У неабиякій мірі – через своє віросповідування.

40-літній К. Богачевський – без грошей, без знання мови і американських законів, без приятелів – потрапив у політичний вир еміґраційних груп, кожна з яких намагалась будувати свою Україну. Досі не устійнено, від кого вийшов клич, що К. Богачевський – „поляк". Але з того почалась нагінка на Єпископа і його Церкву.

Єпископ вимагав контролі над збірками грошей по церквах. Дехто бачив в тому брак патріотизму. Але засадничо маємо до діла з протистоянням між Церквою (яка ще не мала повної структури) і псевдо-державою політичних партій, котрі одна поперед другою намагались збирати гроші на „Україну" з допомогою Церкви або принаймні біля неї.

Два монументальні рішення визначили шлях Єпископа. Він вирішив що в першу чергу треба будувати сильну самостійну Церкву, щоб була громадська структура, прийнятна для поселенців з України. По-друге, треба було забезпечити українським іміґрантам доступ до своєї католицької освіти з вивченням української мови та культури. Тому він розбудовував адміністративну структуру Церкви і сприяв будові спершу шкіл, а потім вже храмів. На початку його каденції ці рішення не були популярні, але згодом виявилось, що Єпископ мав рацію.

Молодий Єпископ не був вражений блиском Америки. Його натомість приголомшила бідність українського населення, яке з останніх засобів на життя власних родин жертвувало гроші на громадські цілі – хоч вони не завжди були достойними. Коли інтеліґенція зрозуміла, що Єпископ сам буде відати церковними грішми, а не підпорядковуватиметься громадським комітетам, проти нього почалась несамовита боротьба. Єпископ був готовий зректися влади, але церковні власті змусили його повернутись до США та навести лад у розсварених українських парафіях.

Тяжкою працею, з допомогою щораз більшою групою священиків та вірних, Єпископ розбудовував структуру Церкви, яка згодом зросла до митрополії. Але він не робив собі ілюзій: він бачив, що українське населення Америки стає американцями. Парафіяльні школи, коледжі та Український музей і бібліотека, які він будував, мали на меті показати молоді велич власної культури, як і також показати, що та культура йде крок в крок з американською і збагачує її.

Тих цілей Митрополит досягнув. Він не переставав працювати по 12 до 14 годин денно, щоб українці в США могли зростати у вірі і мудрості. Про прикрий період в його житті, коли йому погрожували навіть смертю, і коли майже третина його вірних відступила від нього, він не говорив. Помер раптово на 75-му році життя. Залишив по собі добре організовану та забезпечену Церкву – зі школами, коледжем, бібліотекою, музеєм та семінаріями.

Митрополит Константин Богачевський

Американські римо-католики могли чинити сильніший тиск на Ватикан ніж, наприклад, канадські, але остаточно Ватикан не поступався і забезпечував дальше повноправне існування Східньої Церкви на американських теренах. Американські владики, необізнані зі східньою традицією, не хотіли дві католицькі Церкви на своїй території. Митрополиче підвищення К. Богачевського прийшло в 1958 році – через два роки після створення подібної митрополії в Канаді. Це були величні свята цілої української громади в США і поза нею, а не тільки католиків. Це був потужний вияв живучости традиційної Церкви і українців поза Україною.

Похорони К. Богачевського в січні 1961 року були величні, і американська та українська преса відзначила його заслуги. Але чомусь ніхто не взявся досі розглянути саме перші бурхливі роки його єпископату, а це події, які яскраво ілюмінують нашу історію.

З ініціятиви Патріярха Української Греко-Католицької Церкви Любомира Гузара, який був семінаристом К. Богачевського, я понад чотири роки досліджую життя цього першого українського католицького Митрополита в США. До того часу я не бралась до теми, вважаючи, що це зробить хтось інший; родинну історію я свідомо уникала. (Митрополит К. Богачевський є моїм стрийком, тобто братом мого батька). За сприяння Патріярха Любомира я дістала доступ до багатих ватиканських архівів, в яких знайшла чимало матеріялів, про існування яких мало хто знає.

Мені пощастило. І виявляється – мені не треба було турбуватись тим, що берусь до родинної історії: читаючи сотні архівних документів про життя і працю Митрополита К. Богачевського, того першого в нашій країні, бачу, що родинної історії там мало. Це радше історія всієї нашої громади. Продовжуючи далі писати книжку, надіюсь закрити ще одну білу пляму у нашій, на жаль, ще й досі дірявій історії.

ДОЛІ ЛЮДСЬКІ

Лідія Гук – завжди у боротьбі

Перший обшук в помешканні лікаря Лідії Гук в Скадовську на Херсонщині працівники КҐБ провели з початком арештів української інтеліґенції 18 лютого 1972 року. Вилучили два мішки літератури, зокрема самвидаву, зошити з її віршами, навіть твори Володимира Леніна з позначенням цитат на захист української мови та прав націй на самовизначення. Знайомих викликали на допити, і дехто підписав протоколи про те, що Л. Гук „захищала бандерівців“, говорила про відсутність свободи слова, русифікацію, голод 1933 року, окупацію Чехословаччини.

Л. Гук опротестувала обшук у заяві до прокурора, звернулася до Центрального комітету Комуністичної партії України (КПУ) з листом про незаконні вилучення і заявила, що в Україні слід провести українізацію, зупинену у 1930-их роках. 19 квітня того ж року подала заяву до Скадовського районного комітету КПУ на захист заарештованих українських інтеліґентів. Л. Гук писала, що в місті розповсюджуються брехливі чутки, що вона винна у виникненні епідемії холери, яка саме ширилася в Україні.

3 серпня 1972 року знову відбулися обшуки. 9 грудня 1972 року Л. Гук заарештували і звинуватили у „зведенні наклепів на радянський державний і суспільний лад“. Після утримання в камері попереднього ув’язнення її перевели в слідчий ізолятор Херсону, де вона потерпала від тісноти, бруду, голоду. За порадою Оксани Мешко, відкидала всі звинувачення.

На судовому засіданні більшість свідків відмовилася від звинувальних показів. Адвокат Іван Єжов вимагав припинити справу за відсутністю складу злочину (після чого він був позбавлений доступу до політичних справ). 9 лютого 1973 року Херсонський обласний суд засудив Л. Гук до ув’язнення в таборі загального режиму.

Термін покарання Л. Гук відбувала в Дніпродзержинську. Зона була розташована в улоговині неподалік доменних печей. Жінки дихали металевим пилом, потерпали від тісноти, голоду, холоду, бруду та брутального ставлення з боку наглядачів. Особливо дошкуляла Л. Гук вульґарна мова ув’язнених та наглядачів. Працювала на швейному підприємстві, де прасувала білизну. П’ятирічного сина доглядала мама. Звільнили Л. Гук у вересні 1973 року.

У своєму вірші „Московський шовініст“, поміщеному в часописі Всеукраїнського товариства політичних в’язнів і репресованих „Зона“ (ч. 4, 1993 рік), вона писала:

І він вмочає руки в кров,
Вже на Дністрі
від вбивств шаліє,
Кричить він про свою любов,
А ненависть і злобу сіє.
Він за „единую“ тюрму
Готовий вмерти на руїні,
Бо так ввижається йому:
„Ніж гострий в спину України“,
Яку впрягати у ярмо
Вдавалося аж три століття...
Та волі ми не віддамо –
Хай щастя світить
нашим дітям!

Л. Гук народилася 28 жовтня 1938 року у селі Сенча Лохвицького району, Полтавська область. Мама Анастасія Чуб працювала на колгоспній свинофермі. батько Ларіон Півень помер 1948 року, коли його дочка боса пішла до школи. Дівчина багато читала і вважала, що це тільки в їхньому селі так погано живеться. Після школи пішла в колгосп, працювала на птахофермі, була секретарем комсомольської організації, членом бюро районного комітету комсомолу, 1959 року вступила в Комуністичну партію. Наступного року стала студенткою Київського медичного інституту. Жила в гуртожитку. Щоб прохарчуватися і одягтися, розвантажувала з хлопцями вагони.

Познайомилася зі студентами медичного інституту Миколою Плахотнюком, Ярославом Гевричем, Олесем Сергієнком. В інституті склався неформальний гурток національно-свідомої молоді. Л. Гук вимагала від керівників інституту, щоб викладання велося українською мовою. 1966 року підписалася під вимогою відкритого суду над заарештованим у серпні 1965 року студентом Я. Гевричем. Брала участь у студентській різдвяній ватазі, яка наколядувала 300 рублів на пам’ятник Василеві Симоненкові. Щороку брала участь у вшануванні пам’яті Тараса Шевченка 22 травня біля його пам’ятника.

На літературних вечорах, у Клюбі творчої молоді, познайомилася з Надією Світличною, Аллою Горською, О. Мешко, Галиною Севрук, Людмилою Семикіною, Олесем Шевченком, увійшла в коло шістдесятників. Читала і розповсюджувала серед студентів книжки, які будили національну гідність, а також літературу самвидаву. 1962 року одружилася з сином репресованого Василем Гуком (він помер 1971 року), у 1966 року у них народився син Ярослав.

У 1967 році Л. Гук послали працювати санітарним лікарем у Скадовську, де вона теж відстоювала національні права. Документи писала тільки українською мовою, що було причиною постійних конфліктів з головним лікарем.

До неї приїздили на відпочинок друзі О. Мешко, Олесь Сергієнко, Михайло Масютко, Світлана Кириченко, Леопольд Яшенко, Ліда Орел, Юрій Бадзьо, Галина Севрук, Ірина Корсунська, а також Вадим Смогитель, Петро Розумний, Олександер Кузьменко, Орися Сокульська, Іван Сокульський. В’ячеслав Чорновіл, Атена Пашко, Микола Плахотнюк, Віра та Євген Чередниченки та інші.

У 1969 році у місті відпочивало 14 осіб. Вони організували „Скадовську народну республіку“ , до моря ходили з прапором, з одного боку синім, з другого жовтим, випускали щоденну стіннівку. До Л. Гук приходила міська молодь, брала книжки, читала літературу самвидаву. У неї вдома проводилися вечори, де читали твори Т. Шевченка, В. Симоненка, Івана Драча, Ліни Костенко.

Усе закінчилося арештом. Після ув’язнення на роботу ніде не брали. Зрештою прийняли лікарем з комунальної гігієни. До неї й далі приїздили численні друзі, тому її викликати в місцевий відділ КҐБ, де наказували: „Не приймайте у себе ворогів, націоналістів“.

У 1977 році Л. Гук виявила, що вирощування рижу з застосуванням отрут поблизу курортної зони в Джарилгацькій затоці призвело до забруднення хемічними сполуками і мінеральними добривами морської води, її опріснення, замулення, зникнення креветок і риби.

Вдалося опублікувати невелику замітку в газеті, яка збурила громадську думку. Унаслідок численних зборів 1988 року разом з місцевими екологами створили екологічне товариство „Джарилгач“.

Після численних наукових досліджень і публікацій у пресі вирощування рижу в Скадовській зоні з використанням пестицидів у кінці 1980-их років було заборонене. Затока почала відроджуватись. 1998 року Кабінет міністрів надав

Д-р Лідія Гук

Скадовській медичній зоні статус оздоровчої території державного значення.

У 1988 році Л. Гук звернулася до Верховного суду з клопотанням про реабілітацію, але їй відмовили. Лише у 1989 році обласний суд скасував свій вирок та постанову Верховного суду і справу припинив з відсутністю складу злочину.

У 1989 році вона брала участь у створенні Народного Руху України (НРУ), була делеґатом установчого з’їзду НРУ, тривалий час очолювала районну організацію НРУ. Створила і очолює районний осередок Суспільної служби України, який допомагає пенсіонерам, притулкові для дітей-сиріт при дитячому відділенні районної лікарні, здійснює проєкт „Добрий самарянин“, споряджає дітей у західні області на різдвяні вакації.

Син Ярослав закінчив університет у Бостоні, працює в Канаді. Донька Ярослава закінчила Херсонський педагогічний університет, історик-правознавець, маґістер психології.

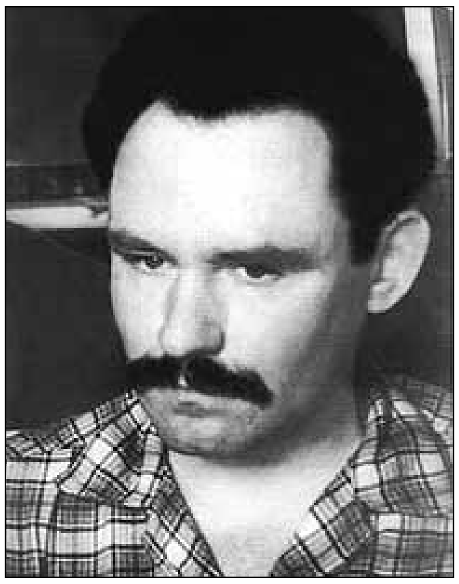
Колишній політв’язень Василь Овсієнко подав докладні відомості про Л. Гук в упорядкованому ним та Євгеном Захаровим „Міжнародному біографічному словникові дисидентів країн Центральної та Східної Европи й колишнього СРСР“ (2006 рік).

Олександер Панченко,
Лохвиця, Полтавська область

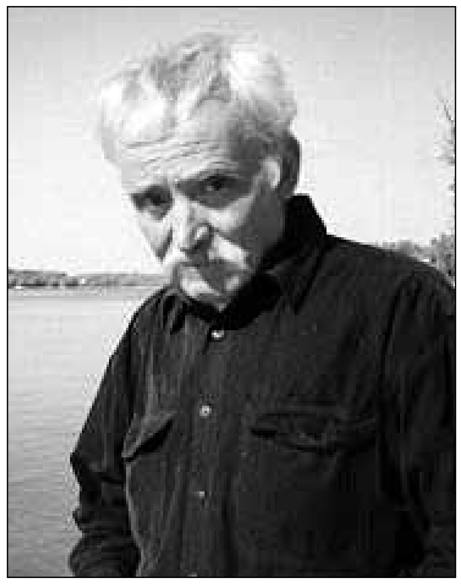
Вечір в Українському Музеї, присвячений шістдесятникам

НЮ-ЙОРК. – Український Музей в співпраці з пластовими куренями „Перші стежі" і „Верховинки" влаштовує 23 січня о 2-ій год. по полудні імпрезу, присвячену шістдесятникам, до якої входять відкриття виставки картин Опанаса Заливахи і презентація книжки „Голос доби. Листування Івана Світличного".

Про шістдесятників в останні часи мало пишеться і згадується, хоч вони були тими, які в 1960-их роках відважились виступити проти більшовицької системи терору. Тепер, коли ми переживаємо сумні події в Україні, де явно триває наступ на українську мову, культуру, свободу слова і релігію, роля шістдесятників і дисидентів, які боролись за людські права, набирає щораз більшої актуальности.

Іван Світличний

Опанас Заливаха

Мистецтвознавець Мирослава Мудрак підготувала інформації про О. Заливаху, які будуть видруковані в брошурі музею.

О. Заливаха народився на Харківщині 1925 року, а в 1933 році родині вдалось втекти від Голодомору на Далекий Схід. Вчився в різних художніх училищах, а переїхавши до Києва, познайомився з шістдесятниками І. Світличним, Іваном Дзюбою, Євгеном Сверстюком, які мали на нього великий вплив.

В 1965 році О. Заливаха був заарештований і 1966 року засуджений на п'ять років таборів суворого режиму за „антирадянську аґітацію і пропаґанду". Карався в Мордовії, а його твори були знищені (понад 200 праць). Після звільнення далі працював, творив. Після багаторічних заборон було влаштовано його виставки в Україні, а згодом у Торонто, Лондоні і Ню-Йорку.

О. Заливаха став лавреатом нагороди Української асоціяції незалежної творчої інтеліґенції ім. Василя Стуса 1989 року та Національної нагороди ім. Тараса Шевченка 1995 року. Помер 2007 року і був похований в Івано-Франківську.

Унікальна виставка картин мистця-шістдесятника О. Заливахи, зібрана з приватних колекцій, включає також дев'ять картин, які він подарував музеєві. Разом буде виставлено 30 картин.

В імпрезі візьме участь літературознавець Лариса Залеська-Онишкевич, членка куреня „Перші стежі", яка говоритиме про творчість І. Світличного – філолога, літературного критика, поета, перекладача і провідного учасника руху шістдесятництва. Другий том його книги листування (видавництво „Сера", Київ, 2008 рік) можна буде купити під час імпрези. Перший том „Голос доби. Листи з Парнасу" вийшов також в Києві 2001 року.

І. Світличний народився в 1929 році на Луганщині. Закінчив філологію в Харківському університеті, працював редактором та науковим дослідником, а в 1965 році був заарештований за „націоналістичну діяльність" (нелеґально передавав на Захід твори Василя Симоненка). Через вісім місяців був звільнений з арешту.

В 1972 році вдруге арештований за співучасть у виданні і розповсюдженні самвидавної літератури і засуджений на сім років тяжкої праці в пермських таборах та п'ять років заслання у високогірному районі Алтаю. Після тяжких умов тюрми і заслання захворів і повернувся до Києва в 1984 році калікою. Не міг говорити і рухатися.

В різних виданнях друкувались його статті і переклади з чеської, словацької і французької мов. Під час заслання писав поезію, яку пізніше друковано на Заході і в якій він демонстрував усьому світові нескореність руху опору серед політичних в'язнів.

При кінці 1980 року, під час „перебудови", деякі його твори і статті про нього почали появлятися в радянській пресі. В 1991 році вийшла з друку його збірка поезій „Серце для куль і для рим".

І. Світличний був лавреатом нагороди ім. В. Стуса (1989), та лавреатом Національної нагороди ім. Т. Шевченка (1994, посмертно).

Помер 1992 року, похований неподалік могил В. Стуса, Олекси Тихого і Юрія Литвина на Байковому цвинтарі в Києві.

Учасниця українського руху опору Раїса Мороз розповість про своє знайомство і спільну діяльність з О. Заливахою та про своє близьке приятелювання з І. Світличним. В 2005 році появилася її книжка „Проти вітру" – спогади дружини українського політв'язня, яка вийшла друком у видавництві „Свічадо" у Львові.

Довголітна членка Студії мистецького слова ім. Лідії Крушельницької Софійка Зєлик прочитає свій теплий спомин про О. Заливаху, якого знала особисто.

Український Музей, „Верховинки" і „Перші стежі" також готують виставку літератури, пов'язаної з шістдесятниками і дисидентським рухом.

Оксана Кузишин

У Рівному звучатиме симфонія

Рівненська оркестра під керівництвом Павла Багінського.
Фото: Євген Цимбалюк

РІВНЕ.– Зусилля диригента Павла Багінського з Рівненської обласної філармонії щодої створення симфонічної оркестри дали свої плоди. Колектив уже підготував перший концерт. Учасниками оркестри, яка отримала назву „Рівне-прем'єр", стали 36 музикантів. На репетиції вони збираються у вільний від основної праці час. П. Багінський маю надію, що в майбутньому оркестра стане професійною.

Камерна оркестра під керівництвом П. Багінського останнім часом подарувала слухачам цикл ранніх симфоній Йозефа Гайдна та Вольфґанґа Моцарта, фортепіянні концерти Людвига Бетговена і Петра Чайковського.

Євген Цимбалюк

Книжки, надіслані до бібліотеки тижневика „Свобода"

Юрій Гура. „Гура – малярство і скульптура", альбом. Юрій Гура – мистець глибокої думки й чутливого серця, який постійно знаходиться в художніх пошуках. Усі створені ним образи пройняті особливим теплом. Поліграфічна фірма „Майстерня книги" при співпраці з видавництвом „Родовід", Київ, Видавництво „Fine Art Hura Gallery", Line Lexington, PA, 2005 рік.

Андрій Смирнов. „Мстислав" (Скрипник): громадсько-політичний і церковний діяч, 1930 – 1944". Монографія, друге видання, доповнене. У книзі представлено результати комплексного дослідження громадсько-політичної та церковної діяльности Патріярха Мстислава (Степана Скрипника). На великому джерельному матеріялі аналізується формування суспільних поглядів, парляментська, партійна, культурно-освітня діяльність С. Скрипника у міжвоєнний період. Видавництво „Смолоскип", Київ, 2009 рік.

Володимир Рожко. „У пащі диявола", історико-краєзнавчий нарис. Спомини про дисидентський рух на історичній Волині 1960-1980 роках. Праця – вагомий внесок у висвітлення дисидентського руху. Видавництво „Волинська обласна друкарня", Луцьк, 2009 рік.

Володимир Рожко. „Новітні мученики святого українського православ'я на історичній Волині (XX ст.)", історико-краєзнавчий нарис. Видавництво „Волинська обласна друкарня", Луцьк, 2009 рік.

Літопис УПА. Тернопільщина „Вісті з терену" та „Вістки з Тернопільщини" (1943-1950), книга перша. В книзі вміщено матеріяли з Галузевого державного архіву Служби безпеки України, які тематично доповнюють документи. Видавництво „Літопис УПА", Торонто-Львів, 2010 рік.

Володимир Мороз. „Портрет Осипа Дякова - „Горнового", життя тя діяльність одного з провідних публіцистів воюючої України, члена проводу Організації Українських Націоналістів, заступника голови Генерального секретаріяту Української Головної Визвольної Ради, полковника-політвиховника УПА Осипа Дяківа. Видавництво „Літопис УПА", Торонто-Львів, 2010 рік.

Петро Й. Потічний. „Моя дорога". Частина 2 (в англійській мові). Спомин Петра-Йосифа Потічного про його життя в США (1950-1964), службу в американській морській піхоті під час Корейської війни, здобуття університетської освіти у Філядельфії і Ню-Йорку та подальший переїзд до Канади. Видавництво „Літопис УПА", Торонто - Львів, 2010 рік.

НОВІ ВИДАННЯ

Завжди пристрасна Ганна Черінь

Ганна Черінь. „Паралелі". Київ: „Сучасний письменник". 2009 рік. 232 стор.

У передмові до нової поетичної збірки Ганни Черінь „Паралелі", яка має назву „Любов'ю і світлом осяяний світ", доцент Тернопільського Національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка письменник Петро Сорока написав: „Лірика Ганни Черінь світла й чиста, вона несе в собі добре начало". До цього визначення варто додати, що її лірика сповнена тієї пристрасної жаги життя і кохання, на яку здатна тільки жінка.

Звісно, життя в надто вже інформаційно-політичному світі звертає увагу поетичних натур до суспільних тем. Саме вони визначили національно-патріотичний і ностальгічно-діяспорний зміст багатьох віршів про Україну та чужину. Навіть назви „Найкраще свято України", „22 січня", „Надходить ясний ювілей" свідчать про відданість авторки землі батьків, рідному народові, збереженому за океаном.

Але ці теми властиві багатьом поетам з чоловічого стану, які, переважно, не здатні на таке емоційно-пристрасне виявлення людських почуттів, яке властиве поезії Ганни Черінь. Передовсім вона оспівує високе платонічне кохання, неможливе без поезії.

Ось такий чотиривірш, двічі повторений у збірці:

Як на спраглого серця
терпкі береги
Напливають хвилі кохання,
То не менша від зустрічі
сила снаги
У солодкому болю чекання...

Оспівуючи кохання, Ганна Черінь завжди залишається на жіночому березі. Тільки жінка в коханні здатна на одноразове, постійне прощення:

І не страждай,
як часом я повстану,
Хочби й з очей полився водоспад,
Бо кожний осуд, скарги чи догану
Я незабаром заберу назад...

Усе ж чоловіки повинні страждати від водоспаду жіночих сліз, від скарг і доган, бо інакше – який сенс у цих проявах емоцій? Але й чоловікам треба мати терпіння, не ремствувати:

За таку любов велику з неба
Щоб не плакав Ти, не нарікав.
Може я колись вернусь до Тебе,
Може не тоді, як Ти б чекав...

Але найвищого тепла досягає автора у віршах з присмаком еротики, саме жіночої, безоглядної, жертвенної. Закохана жінка високо оцінює радість майбутньої зустрічі і в уяві вже переживає її:

Ти ще не знаєш, але я вже бачу
і сплетені тіла, неначе двоє змій,
і полум'я в очах...
Свою я знаю вдачу:
Ти – мій!

Нарешті сталося вимріяне:

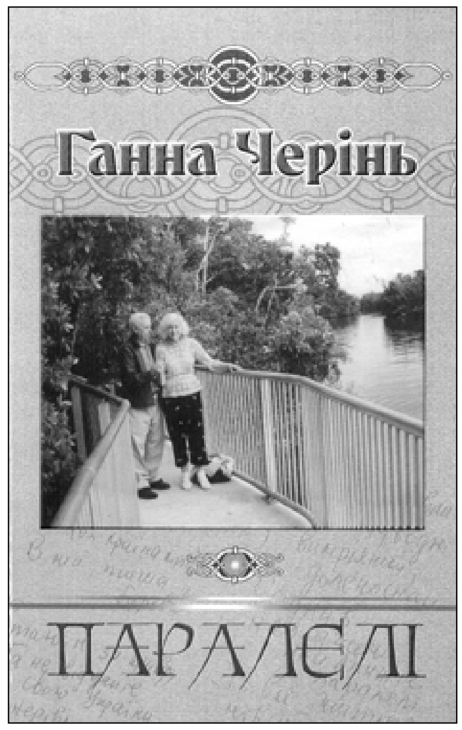
Солодкий неспокій
і спалах останній!
Розвіялась давня омана –
І ми поєднались нарешті
в коханні –
Коханий!
Кохаю!
Кохана!

Потім настає удаваний спокій, за яким усе ж не вщухає буревій почуттів:

І коли мене вітає зранку
Усмішка привітна і проста,
Може я відчую на останку
Сексуальні звабливі уста...

Цей буревій посилює незборимий спогад:

Як я лежала, мов Даная,
Під золотим дощем цілунків,
На світі білому не зная
Ніяких кращих подарунків,
Ніж той солодкий, ніжний щем
Під щедрим золотим дощем...

Нова книжка Ганни Черінь.

Поезії Ганни Черінь варто частіше читати тій молоді, яка під впливом розбещеного світу втрачає романтику високих почуттів і чар інтимного спілкування.

Ганна Черінь вміє у кількох рядках створювати незабутній образ природи: „По небі розсипались білі овечки, пасуться на синій траві", „Дощ відшумів, немов весняна мрія", „І хочеться тепер злетіти стрімко вгору у білохмарність лебединих пер", „Тількищо зірвані яблука й сливи, націловані сонцем вщерть".

Можна зрозуміти і поетичні виявлення образи на світ, який живе в інших, далеких від поезії вимірах. Ганна Черінь пише:

Не для всіх вас, не всім зрозумілі
Ніжні вірші про щиру любов.

Вона сумує з того приводу, що прозові будні вбивають поетичне сприйняття життя:

На жаль, тепер вже люди
на сміття
Витрушують книжки,
вірші і мапи,
Щоби зробити місце для канапи.

Не можу уникнути зауваги упорядникам книжки: у підписах до кількох світлин не названі зображені особи, а письменник Борис Лобода є аж на п'яти фотографіях. На титульній сторінці вказані роки написання поезій (2006-2009), тоді як в книжці є вірші з 1943, 1969, 1997, 2003 та інших років. Всупереч заяві авторки „Я не ділюсь на цикли", у збірці зазначений цикл „Ти мій! Я твій!".

Ганна Черінь включила до книжки також переклади віршів Емілії Дікінсон (1830-1886) і свої римовані жарти.

З питань придбання поетичної збірки можна звернутися на адресу: Halyna Pankiv, 652 Norwood St., Port Charlotte, FL 33952.

Левко Хмельковський

Поезії українського поета видані в Ізраїлі на івриті

ЄРУСАЛИМ. – В Ізраїлі вийшла друком книга українця Івана Потьомкіна „Заплутавшись у гомоні століть". Друге видання збірки його поезій побачило світ мовою іврит і розраховане на корінних ізраїльтян.

У передмові до збірки поезій І. Потьомкін, звертаючись до читача, який говорить і думає мовою іврит, пише: „Щось схоже на цю книгу марилося мені з перших кроків перебування на Святій землі. Оскільки моєю рідною мовою була і є українська, то й вірші творилися нею. І думалося, а як донести свої вірші до місцевого читача?"

Випадок звів І. Потьомкіна ще з одним вихідцем з України, колишнім харків'янином Антоном Паперним, який переклав збірку української поезії на іврити.

Книга швидко знайшла свого читача, адже теми поезій охоплюють усе розмаїття буття людини: народження, життя і смерть.

Особливу увагу автор збірки присвятив псалмам Давида, історії українсько-еврейських відносин, рідному Каневу та древньому Єрусалимові.

Українські поети, починаючи з Григорія Сковороди і Тараса Шевченка, зверталися до псалмів Давидових. Однак, користувалися вони перекладами, за винятком хібащо Івана Франка, який добре володів івритом. І. Потьомкін звернувся до оригіналу, і це надало псалмам біблійного аромату.

Заслужений діяч мистецтв України поет Павло Мовчан зазначив, що вірші І. Потьомкіна змістовно-глибокі, приваблюють читачів, і це є найбільшою нагородою для поета. „Можна без перебільшення сказати, що своїми творами він зробив значний внесок у поширення української мови та культури на Святій Землі", зазначив П. Мовчан.

Ізраїльський історик, українець Борислав Остапенко, відповідаючи на запитання про значення поезії І. Потьомкіна, сказав: „Я не літературознавець, я пересічний читач, тому мені з насиченої різними темами збірки поезії ближче історична точність викладених подій, зокрема поема „Умань – літо 1768 року". Чудова мова, відчутність побуту того часу і увага до одного з наймудріших гетьманів України Івана Мазепи, якого не зрозумів український народ. Збірка „Заплутавшись у гомоні століть" – це справжній подарунок українцям Святої Землі, а тепер і корінним ізраїльтянам".

І. Потьомкін пише: „Я потиском дружнім крізь січі-герці хотів би народи всі поєднати".

Влучно сказав про нове видання збірки ізраїльський історик Єгуд Гарель: „Не можна звинувачувати поета в нещирості його віршів. Відданість українській тематиці і повага до витоків єврейської історії вирізняє книгу Івана Потьомкіна серед багатьох сучасних ізраїльських видань".

Стиль поезій І. Потьомкіна лагідно-сумний. Ось рядки з його вірша:

Жовкне лист на верхів'ї беріз,
І туман над Десною
спроквола снується,
І туманіє зір під навалою сліз.
І на все озивається серце.

І. Потьомкін у своїй творчості виявив природну справжність поетичного таланту. У своїх творах він щирий, відвертий і доброзичливий. Для поета Україна, рідна Канівщина, оспівана в поезії, як і Свята земля, де живе вже 20 років, це ґрунт, на якому стоїть поет, повітря, яким він дихає.

Обкладинка збірки поезій Івана Потьомкіна „Заплутавшись у гомоні століть" на івриті.

І. Потьомкін народився 1937 року в Канівському районі на Черкащині, виховувався в дитячому будинку, закінчив Київський університет ім. Т. Шевченка. В українській столиці жив і працював довгий час в різних виданнях. З 1990 року мешкає з родиною в Ізраїлі. І. Потьомкін – лавреат літературних нагород ім. Івана Кошелівця та Урі Ціві Ґрінберґа. Видав дві збірки поезій – „Запорожець за Йорданом" (2007) та „Заплутавшись у гомоні століть" (2009). Провідна тема – творчість Т. Шевченка, якого мало знають в Ізраїлі.

Світлана Глаз,
голова Товариства
„Українці в Ізраїлі"

СТОРІНКИ ІСТОРІЇ

Як комуністи гралися у слова

Відомий київський історик Дмитро Малаков надіслав до „Свободи" дослідження з галузі офіційної лексики комуністичної доби і реаґування на неї населення. Оскільки панівною на той час була російська мова, деякі вислови наведені мовою ориґіналу.

У 1927 році, коли виповнилося 10 років від комуністичного перевороту, поширилася примовка „10 лет – жизні нєт!". Минуло ще 10 років – і в 1937-му Йосиф Сталін заявив : „Жить стало лучше, жить стало веселєє". Люди негайно відгукнулися: „Шия стала тоньше, та зате длиннеє!" Того ж року письменник-гуморист Ілья Ільф занотував: „Важко жити у країні неляканих ідіотів".

За радянської доби ширилася манія боротьби. „В боротьбі знайдеш ти щастя своє", – повчали ідеологи. Боротьба будь з чим у радянські часи мала дуже багато проявів. Була боротьба за мир – проти американських імперіялістів, паліїв нової світової війни. Люди погоджувалися: „Так, буде така боротьба за мир, що каменя на камені не залишиться!"

До боротьби за справу Леніна-Сталіна закликали з дитинства, хоча піонерам ніколи не пояснювали, з ким і в чому має полягати ця боротьба.

Боротьба з пережитками минулого у свідомості людей – з релігійним дурманом, пияцтвом.

Боротьба за виконання пляну – з ким або з чим боротися? З власними лінощами чи з недорікуватістю самого пляну?

Боротьба (або й битва) за врожай – з ким і проти кого?

Боротьба з „впливом Заходу" – це переважно проти творчої інтеліґенції з трагічними наслідками для тих, проти кого боролися.

З темою боротьби люди охоче погоджувалися: „Так, саме життя є боротьбою: до обіду – з голодом, після обіду – зі сном!"

Втім, кожна боротьба має завершуватися перемогою одних і поразкою інших. До першого закликали дуже завзято, але готували не засмучуватися і в гіршому разі. В роки революції затято співалося: „Смєло ми в бой пойдьом за власть Совєтов і как один умрьом в борьбє за ето!" Люди розмірковували поміж собою: „Навіщо ж нам „ето", якщо всі, як один, помруть?"

Для більшої дохідливости своїх догматів радянські ідеологи винайшли величезний арсенал слів і словосполучень, запозичених з інших дисциплін.

Користуючись медичною термінологією, вони називали себе „членами", друковані видання і каральні установи – „органами". Люди подейкували: „Так, худобу рахують на голови, а тих як?".

З морської справи взяли багато: „партія – наш рульовий, керманич, компас"; „наш курс – комунізм"; вороги мали опинитися „за бортом історії"; про всілякі недоліки патріоти мали сиґналізувати, але не азбукою Морзе, а доносами – „куди слід", тобто в ті ж самі „органи". Казали, що радянські вчені відкрили новий закон: „Стук летить швидше за звук". Отож, патріоти й „стукали". А ветерани партії поміж себе казали, що лікуються завдяки ВКП(б), а тоді, посміхаючись, розкривали абревіятуру: валеріянка, корвалол, пустирник, бояришник! Абревіятура означала – Всесоюзна комуністична партія (більшовиків).

Особливо багато термінів подарувала ідеологам геометрія. Районний комітет партії поділявся на сектори. В кожній установі був трикутник (директор, парторг, профорг), а там, де багато молоді – чотирикутник (ті самі, плюс комсорг). Були: куток – червоний, ленінський, висота – належна, достатня, вершина – сяюча, бо комунізму.

Люди посміхалися: „Але ж на вершині всім місця не вистачить, та ще й на сяючій". Тоді в обіг запустили нове, запозичене не з геометрії, а з географії: „сяючі горизонти" (себто, комуністичне майбутнє)! Люди, які зазвичай вчилися краще за майбутніх політиків, не розгубилися: „Даруйте, тож горизонт, виднокрай – поняття умовне, недосяжне, він неминуче віддаляється в міру наближення, то як же з комунізмом?".

Аби не було сумніву, партія кинула гасло: „Нинішнє покоління радянських людей житиме при комунізмі!". Не дочекалися, бо коли настали 1980-ті роки (вже мав бути комунізм), партія розпочала „перебудову", в ході якої й сама зійшла нанівець.

Популярними були слова з канцелярської справи: лінійка і олівець. „Взяти на олівець", тобто на замітку – це загрожувало арештом. Піонери шикувалися на лінійці. На лінійку готовности (до сівби) ставили сільську техніку, яка в радянські часи чомусь після використання неодмінно потребувала ремонту.

Дуже поширеним було слово „кружок" – у розумінні гурток. Якщо гурток співу, малювання, вишивання, моделювання не мав політичного забарвлення і був явищем добровільним, то обов'язковими були „кружки" з вивчення біографії товариша Й. Сталіна, історії більшовицької партії, рішень (завжди історичних!) чергових з'їздів та пленумів партії.

Є слова, за якими криються кілька понять, добре зрозумілих сучасникам у певному контексті. Наприклад, „особий". Свого часу „особий отдєл, особоє совєщаніє" стосувались структури НКВД, де „особісти" вирішували долі тисяч громадян. „Особим" був у 1930-ті роки Київський військовий округ. „Особим періодом" у роки „холодної війни" називалася війна майбутня – Третя світова. Напис „Особая" стояв на біло-зеленій етикетці горілки „Московская".

Монопольно споювати народ вміли і за царя, і за совєтів. Нагадаймо: в застійні (вони ж – запійні) 1970-ті роки собівартість одного літру спирту складала 9 копійок (для порівняння: одна літра газованої води – 5 коп., одна літра бензину – 4 коп.). З одної літри спирту вироблялося п'ять півлітрових пляшок горілки „Московская особая" вартістю 3 карбованці 50 копійок (без вартости пляшки). „АБиВиГоДа" – так колись у Києві читали перші п'ять літер абетки.

Не всі провідники чітко уявляли, де ліва, а де права сторона, тому виникла певна плутанина і в ідеологічному використанні цих простих речей. Крок в армії починали з лівої ноги, але рівнялися – направо. Колишня „керівна і спрямовуюча" партія вважала себе лівою силою. „Лівий марш" Володимира Маяковського твердив: „Кто там крокує правою? Лівою, лівою, лівою!" Але на медалі „За перемогу над Німеччиною" стояли слова Сталіна: „Нашє дєло правоє". Справді, як було у пісні – „лівая, правая где сторона?".

Десятки років існувала плутанина, з якою Німеччиною воював СРСР у 1941-1945 роках: з гітлерівською, фашистською чи все ж таки нацистською? І чому в Німеччині теж святкували Перше травня і вивішували червоний прапор? А тому, що правляча в Німеччині у 1933-1945 роках політична сила називалася Націонал-соціялістичною німецькою робітничою партією. Назва була дуже незручною для радянських ідеологів, тому націонал-соціялізм підмінили на „фашизм", який був політичною засадою Беніто Мусоліні в Італії, а в Німеччині Адольфа Гітлера панував нацизм.

Ідеологи все робили для „стирання" міжнаціональних розбіжностей заради утворення „єдиної радянської нації". На основі всепоглинаючої потуги „руських", яких тепер затято називають „росіянами", соціялізм вважався передосновою комунізму з його сяючими вершинами і горизонтами. Лише мистецтву в СРСР покищо дозволялося бути „національним за формою", але „соціялістичним за змістом".

Україна брала участь у Другій світовій війні усі шість років. Але ж знаходяться „історики", які не хочуть цього визнавати, затято наполягаючи на понятті „Велика Вітчизняна". Але у „застійні", ідеологічно „правильні" роки співалося: „Не старєют душой ветерани Второй мировой!" І ніхто не дивувався, мовляв, про кого це…

Повернемось до словесних запозичень з військової справи. Робітнича кляса був „авангардом". Найкращі її представники називалися „застрільниками" (передових методів виробництва, соціялістичного змагання). З вогнепальної зброї у мирний побут взяли слово „ударник" (полів, п'ятирічки, змагання, комуністичної праці). У „наступ" йшли колгоспники (на жука-довгоносика, на посуху, на битву за врожай). Було й таке бойове гасло: „Пияцтву – бій!"

Не все гаразд було з кольорами. У владних структурах поширилися любов до чорного кольору. Керівництво вдягалося в чорні костюми на повсякдень, пересіло у чорні авта. З'явилися моделі авт – чорні „волги", чорні „чайки" – ніхто не переймався таким немилозвучним словосполученням. А народ відреаґував по-своєму: у нас теж є чорні, як в Америці, щоправда, наші „чорні" ходять і їздять у чорному, купують товари з „чорного ходу", столовими ложками їдять чорну ікру – тому й „чорні". Оскільки чорні „чайки" обслуговували членів політичного бюра Комуністичної партії, то й назву отримали народну: „членовози".

У радянські часи всіляко пропаґувалося „щастя важких доріг". В розважальній телевізійній програмі умисне серйозним дикторським тоном попереджалося: „Це буде завтра!", на що у відповідь веселі дівочі голоси заперечували: „Ні, ні, ні, ми хочемо сьогодні, ні, ні, ні, ми хочемо тепер!". Телеглядачі здогадувались, що отак висміюється ідея про „світле майбутнє".

Популярну телевізійну програму „Поле чудес" назвали за книгою „Золотий ключик або пригоди Буратіно", але керівництво не знало, що повна назва була „Поле чудес в країні дурнів".

Вже на етапі згасання радянської системи третій рік п'ятирічки був оголошений „вирішальним". Тоді четвертий став „визначальним" – чого? І народ відреаґував миттєво. Відтак понеділок став „починальним", вівторок – „повторяльним", середа – „вирішальною", четвер – „визначальним", п'ятниця – „завершальною", а далі були „суботник" і „недільник" – дні дармової праці.

У 1990-их роках на зміну „розвинутому соціялізмові" прийшли „ринкові відносини", „червоні директори" взялися за приватизацію „загальнонародного добра", за що народ і назвав її „прихватизацією". Усе українське обізвано „шароварщиною", а з назв установ викинуто слово „український" і замінене на „національний". Офіцерський кашкет наблизився в діяметрі до парасольки, кандидати наук стали професорами, інститути – університетами, університети – академіями, бажано – національними. Цікаво виглядає словосполучення: „Національний технічний університет „Київський політехнічний інститут". Одночасно існує скорочення „виш" – себто вища школа – замість російського „вуз".

Школи вирішили не відставати і стали гімназіями та ліцеями.Ділки стали бізнесменами, директори – підприємцями, контори – офісами, управління - департаментами, державні заводи – голдинґовими компаніями, посередники – ріелтерами, базарні перекупки – реалізаторами, робітники – охоронцями, бандити – рекетирами, студенти – найманими протестувальниками, області – реґіонами. Гра слів в Україні триває. І така ж нещира.

ПОДОРОЖІ

Української громади в Гонґ-Конґу покищо немає

ГОНҐ-КОНҐ.– З давніх давен люди говорили, що подорожі є одним із основних джерел інформації про країни, їхню природу, населення, історію, культуру. Моя подорож до Гонґ-Конґу не мала характеру відкриття цього реґіону. Ми з дружиною поїхали відвідати своїх внуків Софійку і Даня.

Перебуваючи в Гонґ-Конзі, ми ознайомилися з системою освіти, яка побудована на найкращих великобританських програмах. Про освіту нам розповіли дочка і зять, який працює в університеті за трирічним контрактом. За їхніми словами, уряд Гонґ-конґу приділяє надзвичайно велику увагу розвиткові освіти. На чолі її стоять освічені педагоги, які розуміють, що добробут нації і її позитивне майбутнє залежать, в першу чергу, від доброго виховання молодого покоління. Освіта в Гонґ-Конґу на різних рівнях є на відповідному рівні і безустанно удосконалюється. В місті є вісім університетів державних і чотири приватних, на яких студіює 30 тис. студентів.

Дочка ознайомила нас з іншими проявами міського життя. Дуже цікава і неповторна архітектура: вузенькі хмародерні будинки, природні парки, міні-водоспади і пляжі, затишні готелі, ресторани і кафетерії – в них ніби зосереджені усі красоти, якими може милуватися людина.

За правління династії Цинь Гонґ-Конґ належав до Китаю, а за часів династій Тан і Сун служив торговельним портом і військово-морською базою. Першим европейцем, візита якого у цей реґіон була задокументована, був Жоржі Алваріш у 1513 році. У 1842 році острів Гонґ-Конґ попав під колоніяльну владу Великобританії. В 1941-1945 роках цю територію захопила Японія, під володінням якої рівень життя місцевого населення значно погіршився. Але англійці повернулися. В 1949 році постала Китайська Народна Республіка і до Гонґ-Конґу прибуло багато заможних втікачів з Китаю, які мали позитивний вплив на економічне зростання Гонґ-Конґу. У 1997 році Китай погодився на суверенітет Гонґ-Конґу і надав йому широкі автономні права, які триватимуть до 2047 року.

В рамках програми „Одна країна – дві системи" Гонґ-Конґ є одним з найдинамічніших міст світу. Разом з внуками і дочкою ми бачили панораму Гонґ-Конґу і феноменальну „Симфонію світла", рівною якій немає на земній кулі. Це світлове видовище триває 14 хвилин кожного дня. Кольорові світла творять чуда в ритм музики. В Гонґ-Конґу організовують найбільш унікальні і цікаві фестивалі, переважно в кінці квітня або на початку травня.

В Гонґ-Конґу живе понад 50 національних меншин, але українських церков тут не має. Немає також української дипломатичної установи. В центрі міста є лише ресторан „Іван Козак", перед яким стоїть статуя козака в шароварах і вишитій сорочці.

Усе ж взаємини між Україною і Гонґ-Конґом мають позитивну тенденцію росту. У 2009 році, за даними Держкомстату України, загальний обсяг товарів та послуг України з Гонґ-Конґом збільшився на 5.1 відс. або на 6.3 млн. дол. і становить 130 млн. дол. Український експорт до Гонґ-Конґу збільшився на 36.2 відс. або на 28.8 млн. дол. і становить 108.2 млн. дол. 79.4 млн. дол. у 2008 році.

Громадяни України, які мають китайську візу, можуть без проблем відвідувати Гонґ-Конґ. Люди повинні більше подорожувати і пізнавати життя.

Ярослав Стех

У галицькому Страдачі є Лавра і Хресний шлях

На Хресному шляху в Страдачі. Фото: Олександер Костирко

Церква Матері Божої Непорушної Стіни в печері села Страдач.

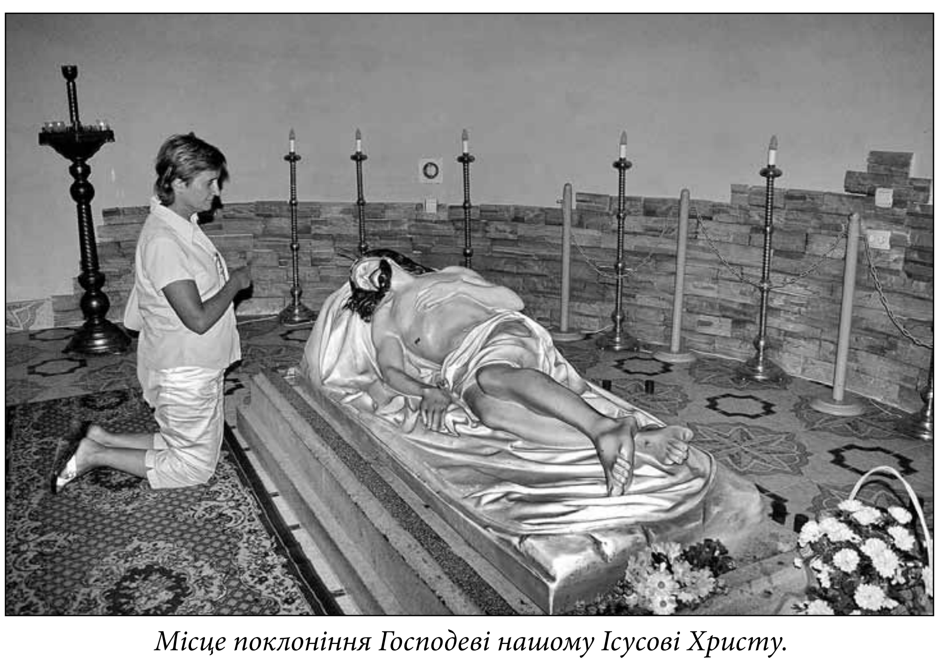
СТРАДАЧ, Львівська область. – Минулого літа я відвідав старовинне село Страдач – за 17 кілометрів від Львова дорогою на Яворів. Одна з історій розповідає, що заснували село два княжі стрільці після полювання. Їх вразила навколишня краса, річка Верещиця. Вони збудували собі оселю і залишились. А пізніше, в XVI ст., Отці-василіяни спорудили тут монастир. Зруйнували його за часів Австро-Угорщини.

Ще в XI ст. на Страдецькій горі була збудована Печерська Лавра, яка і зараз збереглася. В печері є церква Матері Божої Непорушної Стіни („Оранти"). Кажуть, що така назва стала після того, як татари хотіли зайти до печери, де переховувалися близько 2,000 жителів. Саме ніби тоді і постала стіною перед ворогами Божа Мати та перекрила їм шлях.

Є молитва, виголошувана до ікони Матері Божої в Страдачі: „О Мати моя на чудотворній іконі Страдецькій, подяку Тобі возсилаю за вислухання слізних благань моїх, що до Тебе приношу в потребах дочасних і вічних".

Страдецьку церкву відзначали численні Римські Папи, надавши їй великі відпусти. Встановлено Хресну дорогу з Єрусалимськими відпустами. Тут, ніби в Єрусалимі, можна пройти шляхом, яким йшов Христос.

Олександер Костирко

Місце поклоніння Господеві нашому Ісусові Христу.

Бронзові скульптури святих у Страдачі.

Повернення мистця через 70 років

РІВНЕ. – У 1940 році Георгій Космiаді, відомий педагог та художник, творча спадщина котрого налічує понад 5,000 творів, виїхав з Рівного до Німеччини, рятуючись від репресій за колишню службу у царській армії.

Василь Прокопчук у 1939 році у Рівненській художній гімназії був учнем Георгія Космiаді, а тепер зустрівся з його дочкою Надією Космiаді.

Наразі настало символічне повернення його до України книгою-двотомником „Георгій Космiаді: життя і творчість у документах“, у якій дочка мистця Надія Космiаді зібрала матеріял про долю батька.

Ідея створення книжки зародилася у 2002 році, коли 85-річна Н. Космiаді вирішила подарувати Рівному декілька десятків батькових картин і привезла їх до Рівненського краєзнавчого музею.

Г. Космiаді був греком за походженням, тривалий час працював у Росії, на Кавказі. Він був майстром архітектурної справи. У 1920-ті роки його запросив до праці окружний архітектор Москви і доручив йому оновлення ландшафту довкола Кремля. Коли доля привела Г. Космiаді у Рівне, він спорудив у цьому місті оригінальний будинок у кремлівському стилі.

Визначальною для Г. Космiаді стала зустріч зі знаменитим художником Валентином Сєровим, точніше, з його картиною „Дівчинка з персиками“, яку Г. Космiаді вважав еталоном портретного живопису. Коли він стояв перед полотном на виставці у Кремлі, з ним почав розмову В. Сєров. Після цієї зустрічі у них зав’язалася тісна дружба і творча співпраця. У 1911 році життєвий шлях В. Сєрова несподівано обірвався, але його лекції залишили свій слід в творчості Г. Космiаді, котрий у 1916 році переїхав до Рівного і жив тут до 1940 року, у художній школі викладав малювання, разом з своїми учнями ставив спектаклі у замку князів Любомирських. За кордоном він став головним художником Гамбурзького театру опери та балету. У Німеччині він брав участь у 40 виставках. Помер у травні 1967 року.

Н. Космiаді провела виставки свого батька у Києві, Москві, Берліні, Гамбурзі, багатьох містах Греції. При цьому вона повторює його слова, що серце мистця належить Україні.

Євген Цимбалюк

Уряд Росії...

(Закінчення зі стор. 3)

про вибуття адресата. Таким чином ОУР не повідомило відповідні органи про зміну адреси, що є ще одним порушенням. Уряд Росії просить ліквідувати ОУР в судовому порядку в зв’язку з „неодноразовими і грубими порушеннями“, а також тому, що організація „протягом встановленого терміну не ліквідувала порушення“.

Припускаючи достовірність фактичних тверджень, що містяться у скарзі, перераховані недоліки були незначними за будь-якою демократичною мірою і, в основному, адміністративного порядку. Крім того, нічимне підтверджено, що порушення мали повторний характер або що ці порушення зберігалися, незважаючи на попередні застереження.

Ці твердження не були зроблені на основі попередніх авдитів, аналогічних висновків та невиконанні вимог. Усе ж уряд прийшов до висновку, що порушення були „неодноразові та грубі“. Верховний суд Росії, очікувано, скопіює позицію уряду. Вироки судової системи в Росії, як інструменту державної політики, здається, не створюють проблем для діючого режиму. Це питання суд плянує розглянути 31 січня.

За останні кілька років в РФ розпочалася війна проти можливих „ворогів держави“, в тому числі етнічних громад, які не плазують під тиском режиму. Для цього виконавча влада використовує законодавчу та судову гілки.

Українці в Росії на собі відчули цей тиск. Вбивства українських активістів залишаються нерозкритими. Діяльність української кляси в московському публічному ліцеї була припинена. Бібліотека української літератури зазнала обшуків, закриття та навіть побиття її керівника.

Посилання в позові на участь у радіо і телепрограмах свідчить про політичні мотиви дій уряду. Незалежно від посади, кожен має право на свободу слова згідно з Конституцією Росії.

У листопаді 2010 року, за такою ж схемою, уряд Росії „переконав“ Верховний судліквідувати Федеральну національно-культурну автономію українців в Росії. Міністер закордонних справ Росії Сергій Лавров визнав, що ліквідація стала результатом політичної діяльности автономії.

Пам'яті вчителя хорового співу

Св. п. Степан Стельмащук

ЛЬВІВ. – 3 січня помер Степан Стельмащук. Він народився у подільському селі Скородинцях над Серетом 8 жовтня 1925 року у селянській родині від матері Анни та батька Ілька, рільника і теслі. Українська пісня своїм чаром змалку живила душі дітей. До неї був особливо чутливий старший брат Павло — співак і диригент. Він приніс у родину своє захоплення співом чоловічого хору Дмитра Котка, на концертах якого бував у 1930-их роках у недалекому Чорткові.

Це визначило професійну майбутність також С. Стельмащука. Після вечірньої школи було навчання у Львівському музичному училищі, Львівській консерваторії. Він став керівником хору студентів музично-філологічної спеціяльности Львівського педагогічного інституту, що з січня 1960 року переїхав до Дрогобича.

На музично-педагогічному факультеті, де С. Стельмащук 37 років керував хоровою капелею „Бескид", розгорталася його самовіддана науково-педагогічна і композиторська праця. Про її обсяг і зміст промовляють навчальні посібники, твори і книги С. Стельмащука „Гармонічний аналіз хорових партитур. Посібник для вищих навчальних закладів Міністерства освіти" (Дрогобич, 1995), „Педагогічні пісні. Практичні матеріяли для вчителів середніх і загальноосвітніх шкіл" (Київ, 1997), „Двадцять українських коляд" (Дрогобич, 1998), „Служба Божа. Для мішаного хору" (Львів, 2002), „Зі знаком Його доброти. Спогади про Станіслава Людкевича" (Дрогобич, 1991).

Композитор С.Стельмащук – унікальний інтерпретатор народного мелосу — музично одухотворяв поетичні перлини зі „Слова о полку Ігоревім", з поезій Тараса Шевченка, МаркіянаШашкевича, Степана Руданського, Івана Франка, Уляни Кравченко, ВолодимираСосюри, Яра Славутича, Янки Купали та багатьох поетів молодшого покоління. Його музичну антологію ще тільки починає розкривати Україна.

У періодиці читачі мали змогу прочитати цікаві спогади С. Стельмащука про Василя Барвінського, Романа Сімовича, Євгена Козака та багатьох інших українських мистців, а фундаментальній праці про Д. Котка він присвятив майже 30 років. Книга „Дмитро Котко та його хори. Статті, рецензії, спогади, документи" (Дрогобич, 2000)— це найкращий пам'ятник диригентові українського хорового співу і значна подія у творчому житті С.Стельмащука.

У творчій біографії завжди було зацікавлення скарбами українського фольклору. Відомі його розвідки в журналах, збірники народних пісень, народних пісень-казок для дітей. Ще зі студентських років С. Стельмащук записував фольклор. Цю працю зі студентами й викладачами він продовжував, викладаючи на катедрі теорії й історії музики Дрогобицького педінституту ім.І.Франка.

Чарами українського народного мелосу С. Стельмащук майстерно оздобив свої вокальні ансамблі: тріо „Цвітка дрібная" на слова М. Шашкевича в супроводі фортепіяна, сольоспів на слова Бориса Грінченка „Зима", пісні для молоді шкільного віку, що їх публікував журнал „Світ дитини", багато інших творів.

С. Стельмащук був перейнятий плеканням національної свідомости. Свій багатий життєвий досвід він яскраво описав у кількох автобіографічних нарисах.

В Товаристві „Просвіта" з його ініціятиви був виданий плякат „Шляхом української державности" з портретами видатних українських діячів. Музичні вечори за його участю були великою втіхою для просвітян та гостей. З ініціятиви С. Стельмащука було виконано заповіт Д. Котка і після багатьох років заборон на його могилі був зроблений напис: „Сотник УНР".

Гостра думка диригента і його почуття гумору додавали засіданням ради Галицького районного об'єднання „Просвіта" приємної атмосфери і можливості знайти правильні рішення у складних ситуаціях.

Свіжости думки і відкритости до людей цього великого Просвітянина бракуватиме Львову і всій Україні.

Стефан Горечий,
голова Галицького районного об'єднання „Просвіта"

Ділимося сумною вісткою, що в неділю, 16 січня 2011 р. відійшов у вічність на 88-му році життя наш дорогий ТАТО, ДІДУСЬ ПРАДІДУСЬ і БРАТ

св.п. ПЕТРО МОЧУН

народився в Україні.
Чоловік покійної Параски з дому Челак, яка померла у 2006 р.

Петро іміґрував до США у 1948 р. Від 1957 р. проживав у Кренфорді, Н. Дж., де працював керівником для Department of Public Works понад 40 років. Був членом Українського Народного Союзу.

Залишилися у смутку:

син – ПЕТРО МОЧУН, Cranford, NJ
доньки – СИНТІЯ МОЧУН, Springfield, NJ
– СОНЯ з мужем PETER BEST, Somerville, NJ
– РУЗЯ з мужем CHARLES BREUNINGER, Jacobstown
– АННА з мужем RICK VITALE, Long Beach Island
брат – МИРОН МОЧУН, Yonkers, NY
– шестеро внуків і семеро правнуків.

Похорон відбувся в середу, 19 січня 2011 р. з похоронного заведення Krowicki McCraken Funeral Home, Linden, NJ до Української католицької церкви св. Володимира в Елизабет, Н.Дж. а відтак на St. Gertrude`s Good Shepherd Cemetery, Colonia, NJ.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 10 січня 2011 р. відійшов у вічність на 89 році життя

СВ. П.

ВОЛОДИМИР ДУТКА

нар. 12 вересня 1921 р. в Україні.

Син покійних Григорія і Юстини з дому Вуйда, батько покійного Богдана, тесть покійного Томаса та брат покійного Петра.

Володимир Дутка проживав в Кергонксоні від 1973 р. Був членом Української католицької церкви св. Тройці та власником підприємства Willow Bungalows, Kerhonkson, NY.

Панахида була відправлена в п'ятницю, 14 січня у H. B. Humiston Funeral Home, Kerhonkson, NY.

Похоронні відправи відбулися в суботу, 15 січня 2011 р., в Українській католицькій церкві св. Тройці, а відтак на Pine Bush Cemetery в Кергонксоні, NY.

Залишилися у смутку:

дружина – Стефанія
доньки – Сяня Гічкок
– Ольга Рокицька
сини – Андрій з дружиною Мері
– Евген з дружиною Евелин
невістка – Сенді Дутка
внуки – Christine Hitchcock, Katie Campbell, Cindy Rokycky, Melissa Dutka, Michael Dutka, Thomas Shadd та правнуки.

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів, бажаючі можуть скласти пожертви в пам'ять Покійного на Alzheimer's Association, P. O. Box 96011, Washington, DC 20090-6011.

Бажаючі скласти співчуття родині Покійного можуть звернутися на веб-сторінку: www.humistonfuneralhome.com

---

Ділимося сумною вісткою, що в четвер, 25 листопада 2010 р. відійшла у вічність на 97-му році життя наша найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

СВ. П.

ПАВЛИНА КАМІНСЬКА

нар. 10 липня 1914 р. в Перекопаній біля Перемишля.

ПАНАХИДУ відслужено в середу, 2 грудня 2010 р. в похоронному заведенні Музики.
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в четвер, 3 грудня 2010 р. в катедрі св. о. Миколая в Чікаґо.
Покійна похована на парафіяльному цвинтарі св. о. Миколая.

Залишилися в глибокому смутку:
муж – Василь
донька – Дарія Левицька з мужем д-ром Андрієм і дітьми: д-р Христиною Левицькою-Ґауп з мужем Абрагамом і сином Вільямом Марком і Юстином
донька – Христина Панасюк з мужем інж. Любомиром і дітьми: Андрієм, Александрою і Адріяном
сестра – Марія у Львові.

Вічна Її пам'ять!

З глибоким жалем і смутком повідомляємо всіх членів
Товариства Вояків УПА в ЗСА і Товариства к. Вояків УПА в Канаді
та всю українську громаду, що 14 січня 2011 р.
відійшов від нас у вічність
старшина УПА

св. п.

Михайло Ковальчин "Бурий"

- голова Світового Братства УПА,
- голова Товариства Вояків УПА в ЗСА,
- член Видавничого комітету„Літопису УПА",
- член ОУН від 1940 року.

Народився 10 квітня 1919 р. в селі Грушатичі, повіт Перемишль.

Похоронні відправи:

Парастас 21 січня 2011 року о год. 7-ій веч. у Fletcher-Nasevich Funeral Home, 9529 Bustleton Avenue, Philadelphia, PA.

Похорон - 22 січня 2011 р. о год. 11-ій ранку в Українській католицькій церкві Благовіщення Пречистої Діви Марії, 1204 Vallely Rd., Melrose Park, PA.

Похований на цвинтарі св. Марії, Elkins Park, PA.

Вислови глибокого співчуття складаємо дочці Зені,
синові Тарасові з родинами та всій рідні в Америці і в Україні.

Вічна пам'ять другові Бурому!

Головна Управа Т-ва Вояків УПА в ЗСА
Головна Управа Т-ва к. Вояків УПА в Канаді
ім. ген. -хор. Романа Шухевича-Тараса Чупринки

Ділюся сумною вісткою, що 6 січня 2011 р. несподівано
відійшов у Божу вічність мій дорогий Муж

св. п.

ЛЕВ ВЕРБИЦЬКИЙ

Похоронні відправи відбулися 11 січня 2011 р. в Українській католицькій церкві св. Юра в Ню-Йорку та на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

Залишились в глибокому смутку:

дружина – Ірина з дому Бехметюк
племінники – Наталка Яворська з родиною
– Ольга Шимків з родиною
– Світлана Джичка з родиною
– Володимир Вербицький з родиною
– Галя Брутковська з родиною
тета – Стефа Косович
кузини – Андрій Косович з родиною
– Надія Шаран з родиною
– Христина Федосова з родиною
– Богдан Папроцький з родиною
діти покійного кузина Остапа:
– Стефан Косович
– Данило Косович
– Андре Косови
та ближча і дальша родина в США й Україні.

Вічна Йому пам'ять!

В сороковий день смерти буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

14 лютого 2011 р. о год. 9:30 ранку

в церкві св. Юра в Ню-Йорку.

З глибоким болем і смутком
ділимося сумною вісткою з рідними,
приятелями та цілою громадою, що
у п'ятницю, 14 січня 2011 р.,
прийнявши Найсвятіші Тайни,
відійшов у вічність, на 91 році життя,
наш найдорожчий
Батько, Дідо, Вуйко і Шваґер

СВ. П.

Михайло Ковальчин „Бурий"

Нар. 10 квітня 1919 р. у селі Грушатичі, Перемиського повіту в Україні.

Член Організації Українських Націоналістів
Старшина Української
Повстанської Армії
Голова Товариства Вояків УПА – ЗСА
Член видавничого Комітету Літопису УПА
Довголітній голова УККА у Філядельфії
Суспільно-громадський діяч.

Його світла пам'ять житиме завжди у нашому родинному колі.

ПАРАСТАС був відправлений в п'ятницю, 21 січня 2011 р. о 7-ій год. веч. в похоронному заведенні Fletcher-Nasevich Funeral Home, 9529 Bustleton Ave., Philadelphia, PA.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться в суботу, 22 січня 2011 р. о 11-ій год. ранку в Українській католицькій церкві Благовіщення Пречистої Діви Марії при 1204 Valley Rd., Melrose Park, PA. Опісля, тлінні останки Покійного будуть перевезені на український цвинтар св. Марії, Elkins Park, PA.

Важким горем прибиті:

дочка – Зеня Брожина з чоловіком Евгеном
син – Тарас з дружиною Дарцею
внуки – Олесь з дружиною Христиною та сином Матейком
– Роман, Адріяна та Данило
шваґер – Льонгин Світенко з дружиною Стефанією та дітьми Романом, Володимирою і Зенком з родинами
шваґрова – Іванка Світенко з сином Ігорем та родиною
шваґрова – Неоніля Павлюк з чоловіком Борисом та синами Борисом, Ігорем і Маркіяном з родинами
свати – Остап Дикий і Анна
родини – Дзіндзюрів, Світенків, Процюків, Бабич, Федьків, О. Яцків
та ближча і дальша родина в Америці й Україні.

Просимо про молитви за душу покійного Михайла.

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів на могилу в пам'ять Покійного можна зложити пожертву на Літопис УПА, Товариство Вояків УПА, Радіо-програму ООЧСУ у Філядельфії або на УОК Центер у Філядельфії.

Ділимося сумною вісткою, що відійшов у вічність
наш найдорожчий Муж, Батько і Дідусь

СВ. П.

СТЕФАН СКЛЯРЧУК

7 листопада 1924 р. – 20 грудня 2010 р.

Похоронні відправи відбулися в церкві
Успення Пресвятої Богородиці, Місісаґа, Канада,
відтак на цвинтарі св. Володимира.

Вічная пам'ять!

П О Д Я К А

З волі Всевишнього 26 вересня 2010 р. відійшов у вічність
мій найдорожчий Муж

св. п.

д-р МИРОСЛАВ ЗЄЛИК

Хочу зложити мою сердечну подяку всім тим, хто в час перебування Покійного Мирослава у шпиталі відвідували Його і тим самим допомагали мені у моєму тяжкому горю. Особлива подяка належиться Їмості Марії Немелівській та п. Ані Касіян, які огорнули мене своєю щирою теплотою та увагою. Родині, приятелям, знайомим, моя глибока подяка за численну участь у похоронних відправах, та за теплі вислови співчуття: письмово, телефонічно, усно та за датки замість квітів. Сердечна подяка за вінки та квіти: д-р В. і Р. Салякам, мґр М. Рубичеві, Дирекції Кредитівки Самопоміч у Н. Й., І. Лаврук, Л. Пілат, д-р Т. і Х. Масникам, В. і Е. Савокії та братаницям Марті, Софійці та Ксені. Щиро дякую за постійні літургії: Мати Богданні, ЧСВВ, А. і Б. Савицьким, В. Савокії та М. Токаш.

Служби Божі за Покійного Мирослава замовили: М. Кульчицька, мґр. М. Рубич, д-р В. і Р. Саляк, інж. Л. і В. Старух, Н. Троян та Н. Цибрівська.

Дякую парохові о. Пісо за похоронні відправи за та слово про Покійного. Моя невимовна вдячність проф. В. Бакумові, І. Лаврук, А. Харчишин та хресній доні Покійного Марті за теплі слова на Панахиді. Рівнож моя сердечна подяка п. А. Касіян за зворушливі та глибокі слова прощання на тризні. Похоронному заведенню Н. В. Humiston дякую за совісне та професійне переведення похорону.

Замість квітів на свіжу могилу св. п. Мирослава родина, приятелі та знайомі зложили датки на добродійні цілі:

<u>НА УКРАЇНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ У ЛЬВОВІ:</u>

500.00 дол.	Л. і Л. Зєлик
250.00	д-р В. і Р. Саляк
200.00	Мґр М. Рубич
по 100.00	М. Зєлик, С. Зєлик, К. і М. Івасиків, Н. Соневицька, А. Максимович, М. Савицька
по 50.00	О. Фединяк, І. Мандич, Н. і М. Ґайдич
25.00	М. Савка
по 20.00	В. Клюфас, С. і Д. Кузів, С. і З. Мандзій.

<u>НА НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА:</u>

по 100.00	Інж. М. і О. Гнатейки, І. Куровицька
50.00	Н. Троян.

<u>НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ В НЮ-ЙОРКУ:</u>

100.00	Д-р О. і М . Мороз.

<u>НА ФОНД ДОПОМОГИ І РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ЧОРНОБИЛЯ:</u>

100.00	Проф. В. і О. Бакум.

<u>НА БРАТСТВО БРОДИ-ЛЕВ:</u>

50.00	Л. Закревська.

<u>НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „НАЦІОНАЛЬНОЇ ТРИБУНИ":</u>

по 50.00	56-ий Відділ ООЧСУ – Кергонксон, Товариство Самопоміч – Кергонксон, Я. і А. Харчишин, М. і Н. Ґайдич, З. і О. Савчук
25.00	Відділ УККА – Кергонксон
по 20.00	Б. і М. Угрин, О. Мілян.

<u>НА ЦЕРКВУ ПРЕСВЯТОЇ ТРОЙЦІ – КЕРГОНКСОН:</u>

50.00	Мешканці „Золотої Осені".

<u>НА ФОНД ПАРКОВОЇ ПЛОЩІ ПРИ ЦЕРКВІ ПРЕСВ. ТРОЙЦІ В КЕРГОНКСОНІ:</u>

200.00	п. Штокало.

Із глибини серця моя невимовна вдячність – нехай Господь винагородить усіх сторицею.

Є тиша мудрої задуми
І недосягнутих світів.
Є тиша радости і суму,
Є тиша вічности і снів.
Але є тиша найтихіша,
Найглибша тиша
Тиша тиш.

У глибокому смутку і тузі - Ірена

Жертвую:

1,000.00	на УКУ
1,000.00	на НТШ
по 500.00	на УВАН, на УВУ
100.00	на школу українознавства при церкві Пресв. Тройці – Кергонксон.

У сороковий день відходу у засвіти
нашого найдорожчого мужа, батька, дідуся

св. п.

МАРІЯНА ЦЬОЛКА

будуть відправлені

Поминальні Служби Божі з Панахидами

в середу, 2-го лютого 2011 року, о 6:00 годині вечора

в наступних церквах:

- св. о. МИКОЛАЯ у Пасейку, Н. Дж.
- МАТЕРІ БОЖОЇ ВОЛОДАРКИ УКРАЇНИ у Львові
- РІЗДВА ХРИСТОВОГО у Львові
- св. о. МИКОЛАЯ НА АСКОЛЬДОВІЙ МОГИЛІ в Києві.

Про молитви за спокій душі Покійного просять
дружина Надія з дітьми та внуками.

Ділимося сумною вісткою, що у вівторок,
7 грудня 2010 р. по важкій недузі відійшла від нас

св. п.

МИРОСЛАВА СТАХІВ
з ОЛЬШАНЕЦЬКИХ

нар. 18 лютого 1920 р. у Львові.

Довголітня заслужена членка Союзу Українок Америки.

У смутку залишився чоловік д-р Денис Стахів
та родина в Україні і приятелі.

Похоронні відправи відбулися в п'ятницю, 7 грудня 2010 р.
о год. 9-ій ранку з церкви св. Архангела Михаїла, 1700 Brook Blvd.,
Hillsboro, NJ на цвинтар св. Андрія в South Bound Brook, NJ.

Вічна Їй пам'ять!

Замість квітів на могилу Покійної просимо складати пожертви на
Український Католицький Університет у Львові.